

Právnická fakulta Masarykovej univerzity
študijný odbor Právo a medzinárodný obchod
Katedra medzinárodného a európskeho práva

BAKALÁRSKA PRÁCA

**Komparácia autorskoprávnej ochrany
audiovizuálnych diel v EÚ a USA**

Mgr. Bc. Michal Drotován

2010/2011

Čestné prehlásenie:

„Prehlasujem, že som bakalárku prácu na tému Komparácia autorskoprávnej ochrany audiovizuálnych diel v EÚ a USA spracoval sám. Všetky pramene a zdroje informácií, ktoré som použil k napísaniu tejto práce, boli citované v poznámkach a sú uvedené v zozname použitých prameňov a literatúry“

Zároveň by som chcel poďakovať JUDr. Radimovi Charvátovi, Ph. D., LL.M. za podnetné pripomienky a priateľke Diane za morálnu podporu.

Mgr. Bc. Michal Drotován

OBSAH

1 ÚVOD	4
2 METODOLÓGIA	5
3 ZÁKLADNÉ POJMY V OBLASTI AUTORSKÝCH PRÁV	6
4 STRUČNÁ GENÉZA AUDIOVIZUÁLNYCH AUTORSKÝCH PRÁV	9
5 PRÁVNÝ STAV V ČESKEJ REPUBLIKE A EURÓPSKEJ ÚNII	16
5.1 PRÁVNÝ STAV V EURÓPSKEJ ÚNII	16
5.2. PRÁVNÝ STAV V ČESKEJ REPUBLIKE	18
6 PRÁVNÝ STAV V SPOJENÝCH ŠTÁTOCH AMERICKÝCH	22
7 VYBRANÉ SÚDNE SPORY V OBLASTI AUDIOVIZUÁLNYCH AUTORSKÝCH PRÁV	25
8 KOMPARÁCIA AUDIOVIZUÁLNYCH AUTORSKÝCH PRÁV V EÚ A USA	34
9 ZÁVER A ZHODNOTENIE	38
10 RESUMÉ	40
11 ZOZNAM POUŽITÝCH PRAMEŇOV	41
11.1 KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE	41
11.2 ODBORNÉ ČLÁNKY	42
11.3 OSTATNÉ ZDROJE	44
11.4 JUDIKATÚRA	46
11.5 ZÁKONY	48
11.6 SMERNICE	49

1 ÚVOD

Téma autorských práv je v súčasnosti z dôvodu rýchleho technologického vývoja a rozvoja internetu veľmi aktuálna. Zdieľanie hudby, filmov, audiokníh alebo softvéru v poslednom desaťročí, výrazným rozšírením penetrácie internetu a zvýšením prenosovej rýchlosti, dosiahlo veľké rozmery. Ak v prípade softvéru v krajinách strednej a východnej Európy badať zmeny a útlm ich nelegálneho využívania (spôsobený jednak zvýšenou kúpnu silou, zároveň však aj vznikom bezplatných alternatív ako kancelársky balík OpenOffice), v prípade audiovizuálnych diel môžeme pozorovať radikálny nárast porušovania autorských práv.

Zdieľanie súborov cez peer-to-peer a samotné sociologické zmeny spôsobené bezprecedentným rozvojom internetu spôsobili dokonca artikuláciu verejnej mienky v tejto oblasti formou vzniku pirátskych politických strán. Na druhej strane vidíme výrazný lobing nahrávacích spoločností a filmových štúdií pre represiu a predlžovanie ochrany autorských práv diel a tým zamedzeniu ich prechodu medzi voľné diela.

Vo svojej práci sa budem venovať (v rámci rozsahu, ktorý bakalárska práca dovoľuje) základným aspektom ochrany audiovizuálnych autorských práv v Európskej únii (s bližším pohľadom na Českú republiku) a v Spojených štátoch. Pre aktuálnosť témy by som sa chcel zamerať na súčasný právny stav a porušovanie autorských práv formou zdieľania cez siete peer-to-peer.

Po úvodnej kapitole nasleduje stručné načrtnutie použitej metodológie a objasnenie základných pojmov použitých v tejto práci. V kapitole štyri je popísaná genéza vývoja autorskoprávnej ochrany audiovizuálnych práv. Časť piata a šiesta pojednávajú o súčasnom právnom stave v Európskej únii (s podkapitolou zaoberajúcou sa Českou republikou) a v Spojených štátoch amerických. V šiestej kapitole uvádzam vybrané spory v oblasti audiovizuálnych práv. Pojednáva tiež o spore Napster. Aj keď tento portál bol zameraný prioritne na hudbu, pre pochopenie genézy súdnych sporov v tejto oblasti ho považujem za podstatný. Siedma časť je samotná komparácia autorskoprávnej ochrany audiovizuálnych diel v EÚ a v USA, po nej nasleduje záver a zhodnotenie, stručné anglické resumé a zoznam použitých prameňov. Verím, že práca, napriek obmedzenému rozsahu, ktorý vychádza z jej charakteru, bude prínosom.

2 METODOLÓGIA

Základnou a hlavnou vedeckou metódou, ktorú budeme používať v tejto bakalárskej práci, je komparácia, teda porovnanie odlišných právnych systémov. Porovnávacía právna veda nachádza uplatnenie nielen v právnej teórii, ale rovnako aj v legislatívnej praxi, nakoľko väčšina zákonov vychádza z nejakého právneho vzoru.¹

Samotná komparácia vychádza z indukčného postupu a predpokladá vymedzenie troch základných prvkov, ktorými sú *compratum* (východisko, teda to, čo porovnáваме, v našom prípade autorské právo Európskej únie), *comparandum* (to s čím porovnáваме, v našom prípade autorské právo USA) a *tertium comparationis* (logický spojovník medzi dvomi pojmami, ktorý tvorí pojmové pole, na ktorom sú *compratum* a *comparandum* porovnávané, dá sa povedať, že sa jedná o prienik medzi oboma právami).

Pri komparácii v oblasti práva, nakoľko sa nejedná o exaktnú vedu, nie je možné obísť určitú mieru subjektivity, ktorá sa bude v našej práci prejavovať hlavne v záverečnom zhodnotení. Na druhej strane, nakoľko sa jedná o veľmi dynamickú oblasť spoločnosti, jej aktuálnosť je ohraničená súčasným stavom (na tomto mieste treba poznamenať, že ide jednak o technologický vývoj, ako budeme môcť pozorovať pri porovnaní sporov Napster a The Pirate Bay, a jednak o samotný vývoj práva a súdnych sporov).

Komparácia, ktorú budeme používať, je prioritne multilaterálna (porovnanie viacerých typov systémov práv, nielen USA a EÚ ale aj komunitárneho a národného – so zameraním sa na Českú republiku), zároveň ide o makrokomparatistiku (nakoľko porovnáваме angloamerický a kontinentálny systém práva), ale tiež mikrokomparatistiku (nakoľko porovnáваме konkrétny výsek práva, konkrétne autorskoprávnu ochranu audiovizuálnych diel).² Z väčšej časti pôjde o komparáciu súčasného stavu s historickým prehľadom genézy s použitím metódy historicko-právnej.

1 Ako určitú zaujímavosť môžeme uviesť, že právo v Uhorsku bolo dlho právom zvykovým, napriek tomuto historickému vývoju a vzoru si však precedenčné právo na Slovensku a Maďarsku (pravdepodobne pod tlakom a vplyvom dominantnejšieho rakúskeho a českého kódexového práva) po roku 1918 nenašlo miesto. V súčasnosti prelínanie kontinentálneho a angloamerického práva spôsobuje jeho opätovné výrazné oživenie (aj vplyvom komunitárneho práva a práva ESLP).

2 Právna komparatistika zrovnáva podobnosti a rozdiely jednotlivých právnych systémov a kultúr (makrokomparatistika) a ich jednotlivých právnych inštitútov a dielčích právnych úprav konkrétnych javov (mikrokomparatistika). Podľa HARVÁNEK, J. a kol.: *Teórie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 38

3 ZÁKLADNÉ POJMY V OBLASTI AUTORSKÝCH PRÁV

Duševné vlastníctvo je nefyzický majetok, z toho dôvodu jeho ukotvenie v kódexovom či zvykovom práve trvalo dlhšie ako v prípade majetku hmotného. Podľa Vojčíka a Miščíkovej „*duševné vlastníctvo tvoria všetky nehmotné statky, ktoré sú spôsobilé byť predmetom súkromnoprávných dispozícií ich majiteľov a majú určitú, aspoň potenciálnu majetkovú hodnotu.*“³ Duševné vlastníctvo zahŕňa nielen umelecké diela, ale napríklad aj patenty a vynálezy. Z analyzovaných pojmov je teda tento pojem najširší.

Autorské právo môžeme charakterizovať ako odvetvie práva, ktoré upravuje vzťahy vznikajúce v oblasti tvorby a užívania umeleckých a vedeckých diel. Dá sa konštatovať, že sa jedná o špeciálny typ vlastníckeho práva. Pre rozdielne ponímanie v USA a v Európe je však možné toto právo rôzne charakterizovať. Ak v USA ide prakticky iba o majetkové právo, v Európe je pojem širší. Podľa Vojčíka a Miščíkovej „*v objektívnom zmysle môžeme autorské právo vymedziť ako súhrn právnych noriem, ktoré upravujú vzťahy vznikajúce v súvislosti s vytvorením a použitím literárneho a iného umeleckého diela a vedeckého diela tak, aby boli chránené práva a oprávnené záujmy autora. Z hľadiska systematického začlenenia je autorské právo časťou práva nehmotných statkov, a teda aj občianskeho práva, nakoľko do systému platného občianskeho práva patrí aj právo nehmotných statkov.*“⁴

Autorské dielo môžeme charakterizovať ako samotný výtvor autora, ktorý sa dá vnímať zmyslami inej osoby (teda dané dielo musí byť spracované a nielen vo vnímaní autora, kedy by ho, z pochopiteľných dôvodov, nebolo možné dokázať). Podľa Švidroňa „*autorské dielo je jedinečný výsledok vlastnej tvorivej literárnej, vedeckej alebo umeleckej činnosti autora, objektívne vyjadrený v takej forme, ktorá umožňuje jeho opakované zmyslové vnímanie.*“⁵

Audiovizuálne dielo môžeme považovať za obrazový záznam so zvukom prípadne bez zvuku. Môžeme sem zaradiť napríklad film, reklamný alebo hudobný videoklip alebo televíznu reláciu. Podľa viacerých zákonov sa však jedná prioritne o film. Podľa nášho názoru do tejto kategórie však môžeme teoreticky priradiť aj

3 VOJČÍK, P. - MIŠČÍKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vydanie. Košice: TYPOPRESS, 2004. s. 21 ISBN 80-89089-22-42004

4 VOJČÍK, P. - MIŠČÍKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 2004, s. 59

5 ŠVIDROŇ, J. *Základy práva duševného vlastníctva*. 2000, s. 76

interaktívnu grafickú prezentáciu s videom. Je však otázne, či môžeme jeho autora nazývať režisérom, nakoľko napríklad podľa českého autorského práva je „autorom audiovizuálneho diela jeho režisér“ (§63 ods. 1 zákona č. 121/2000 Sb.) Podľa slovenského autorského zákona 618/2003 Z.z. (§5 ods. 2) „*audiovizuálne dielo je dielo, ktoré je vnímateľné prostredníctvom technického zariadenia ako rad súvisiacich obrazov, či už sprevádzaných zvukom, alebo nie, ak je určené na uvádzanie na verejnosti; originálom audiovizuálneho diela je prvý zvukovo-obrazový záznam tohto diela určený na uvádzanie na verejnosti. Za spoluautorov tohto diela sa považujú najmä hlavný režisér, autor scenára, autor dialógov a autor hudby, ktorá bola vytvorená osobitne pre toto dielo.*“ Napríklad Bernský dohovor samotný pojem audiovizuálne dielo však neobsahuje, používa pojmy ako filmové dielo resp. diela vyjadrené podobným spôsobom ako diela filmové.⁶ Vojčík a Miščiková charakterizujú audiovizuálne dielo ako dielo, „*ktoré je vnímateľné prostredníctvom technického zariadenia ako rad súvisiacich obrazov, či už sprevádzaných zvukom, alebo nie, ak je určené na uvádzanie na verejnosti. (...) Podľa zákona o audiovizii (Zákon č. 1/1996 Z.z. pozn. autora) je audiovizuálnym dielom aj dielo, ktoré predstavuje iba samostatný zvukový záznam, ak je určené na verejné použitie a šírenie pomocou technického zariadenia. Podľa § 7 ods. 1 pís. e, AZ je audiovizuálnym dielom predovšetkým filmové dielo. Hoci Autorský zákon neuvádza ďalšie príklady audiovizuálnych diel zaraďujeme tu aj napr. diela televízne (televízne inscenácie). Nesmieme však zabudnúť na splnenie všeobecných podmienok autorskoprávnej ochrany vrátane tvorivej duševnej činnosti.*“⁷

Podľa Vojčíka a Miščikovej audiovizuálne dielo ako druh umeleckého diela musíme odlišiť od zvukových a zvukovoobrazových záznamov a programov rozhlasu a televízie. Tie sú predmetom ochrany práv súvisiacich s autorským právom a sú výlučne majetkovými právami.⁸ S týmto názorom môžeme polemizovať, samotný záznam môže byť upravený (napr. zostrihaný, farebne zmenený, doplnený hudbou a pod.) a v danom prípade sa podľa nás tiež môže stať umeleckým dielom. Podľa Vojčíka a Miščikovej môže byť predmetom záznamu audiovizuálne alebo aj iné dielo (napr. divadelné), no zaznamenať možno aj predmety autorskoprávne nechránené ako spev vtákov alebo

6 KROPAJ, M. Právne a mimoprávne interdisciplinárne aspekty filmového diela. In: *Duševné vlastníctvo*. 2010, roč. 14, č. 3, s. 17, ISSN 1335-2881

7 VOJČÍK, P. - MIŠČIKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vydanie. Košice: TYPOPRESS, 2004. s. 68. ISBN 80-89089-22-42004

8 VOJČÍK, P. - MIŠČIKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 2004, s. 68-69

správy. Právna teória, ale aj česká právna úprava (§64 zákona AZ ČR) na rozdiel od slovenského autorského zákona rozlišuje medzi audiovizuálnym dielom a dielami audiovizuálne použitými, nakoľko sa jedná o samostatné diela so samostatnou právnou ochranou. Istý náznak nájdeme v § 5 ods. 2 AZ, kde sú demonštratívne uvedení spoluautori audiovizuálneho diela, a to hlavný režisér, autor scenára, autor dialógov a autor hudby, ktorá bola vytvorená osobitne pre audiovizuálne dielo. Za dielo audiovizuálne použité môžeme teda považovať napr. scenár, hudobné dielo vytvorené pre toto audiovizuálne dielo, ale aj architektonické dielo alebo dielo výtvarného umenia (napr. kostýmy).⁹ Ďalej rovnakí autori upresňujú, že *„predmetom práv výrobcov zvukovo-obrazových záznamov je záznam zvukov aj obrazov, ktoré sú vnímateľné sluchom aj zrakom bez ohľadu na to, akým spôsobom a na akom nosiči sa tieto zvuky a obrazy zaznamenávajú. Aj tu musíme rozlišovať medzi samotným záznamom zvuku alebo zvuku aj obrazu, ktorý je nehmotným statkom a hmotným substrátom (CD, DVD), na ktorom je zvuk alebo zvuk aj obraz zaznamenávaný. Pokiaľ ide o charakter zvukov a obrazov, je irelevantné, či zaznamenávaný predmet je autorskoprávne chránený (napr. spev výkonného umelca) alebo nie je (napr. spev vtákov).“*¹⁰

9 VOJČÍK, P. - MIŠČÍKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 2004, s. 68-69

10 VOJČÍK, P. - MIŠČÍKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vydanie. Košice: 2004. s.

4 STRUČNÁ GENÉZA AUDIOVIZUÁLNYCH AUTORSKÝCH PRÁV

„Pre oblasť autorského práva je významným medzníkom anglický zákon kráľovnej Anny (1709/1710), ktorému pripravil teoretickú pôdu osobitne John Locke svojimi *Dvoma traktátmi o civilnej vláde (1690)* a ktorý je prvým autorským zákonom.“¹¹ Podľa tohto zákona (resp. štatútu, ako uvádza Samčíková¹²) mohli spisovatelia kontrolovať rozširovanie svojho diela v období 14 rokov s možnosťou obnovenia na ďalších 14 rokov (predĺženie bolo podľa tohto štatútu možné iba raz). Bolo však potrebné, aby práva autora k vydanej knihe alebo inej tlačovine boli registrované na príslušnom úrade.¹³ V spore *Millar v. Taylor (1769)* bolo potvrdené, že autorské práva sú určitou formou majetku. Známym súdnym sporom uplatňujúcim tento zákon bol spor dvoch predajcov kníh: *Donaldson v. Beckett (1774)*¹⁴. V tomto spore išlo o vydanie básne *Seasons* od Jamesa Thomsona. Pre nejednoznačnosť rozhodnutia sudcov však niektorí autori považujú toto rozhodnutie súdu v Anglicku za sporné. Súd však jednoznačne rozhodol, že všetky diela, vydané pred štatútom kráľovnej Anny sú voľné diela a je ich možné publikovať bez obmedzení. Zároveň uviedol, že autorské práva nie sú večné a po určitej dobe zanikajú. Francúzske zákony z obdobia rokov 1791 a 1793 je možné považovať za začiatok kontinentálneho autorského práva. „Z francúzskej doktríny pochádza členenie duševného vlastníctva na literárne a umelecké vlastníctvo („*propriété littéraire et artistique*“) a priemyselné vlastníctvo („*propriété industrielle*“).“¹⁵

„Autorské právo v dnešnom slova zmysle sa na teritóriu bývalého Rakúsko-Uhorska zrodilo, v pomere ku vzniku prvých autorských zákonov inde v Európe, s veľkým oneskorením. Síce už od začiatku 19. storočia dochádzalo v Rakúsku aj v

11 ŠVIDROŇ, J. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vyd. Bratislava : Jaga, 2000. s. 27 ISBN 85506-93-9

12 SAMČÍKOVÁ, Z. Porovnanie legislatív ochrany práv autorov vo svete. In: *Duševné vlastníctvo*. 2009, roč. 13, č. 2, s. 27, ISSN 1335-2881

13 KUKLÍK, J.- SELTENREICH, R. *Dějiny anglo-amerického práva*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2007. s. 137

14 Viac informácií dostupných na [www:<http://www.copyrighthistory.com/donaldson.html>](http://www.copyrighthistory.com/donaldson.html) [cit. 2011-02-21]

15 ŠVIDROŇ, J. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vyd. Bratislava : Jaga, 2000. s. 28 ISBN 85506-93-92000

Uhorsku k pokusom o kodifikovanú úpravu autorského a nakladateľského práva, avšak iba v Rakúsku dospeli tieto úsilia pomerne skoro ku konkrétnemu výsledku.“¹⁶

Kříž v publikácii *Ochrana autorských práv v informačnej spoločnosti*¹⁷ uvádza, že na území súčasnej Českej republiky bolo prvým normatívnym zakotvením autorského práva vydanie cisárskeho patentu z 19. októbra 1846 č. 992 s.b.z.s. V tejto norme boli zakotvené zásady pre ochranu proti mechanickému rozmnožovaniu literárnych a výtvarných diel a verejnému uvádzaniu hudobných a dramatických diel bez povolenia. Nasledovalo prijatie zákona č. 197/1885 r. z. (upravoval už aj autorské práva fotografií), ktorý bol neskôr novelizovaný zákonom č. 58/1907 r.z. Na území Uhorska boli autorské práva kodifikované zákonom článku XVI/1884 o autorskom práve. Obe normy sa neskôr stali aj súčasťou právneho poriadku ČSR. V USA prvý predchodca autorského zákona v roku 1790 chránil námorné mapy a knihy.

Film pri svojom vzniku bol skôr vnímaný ako forma zábavy alebo vedecká kuriozita ako umenie, až do Berlínskej konferencie v roku 1908 bola však právna ochrana vágna.¹⁸ V Európe prevládali tri druhy prístupov – film mohol mať plnú ochranu autorským právom (ako fotografia, čo bolo hlavne vo Francúzsku a krajinách ovplyvnených francúzskym právom), mohol mať čiastočnú a obmedzenú ochranu (ako tomu bolo v Nemecku a krajinách ovplyvnených nemeckým právom) resp. mohol mať minimálnu ochranu, ako to bolo v prípade Veľkej Británie.¹⁹ Vo Francúzsku jedným z prvých sporov bol spor *Doyen v. Parnaland* (1905), kedy doktor Doyen natočil niekoľko operácií na filmy a tieto filmy chcel využiť na vzdelávacie účely, bez jeho povolenia však jeden kameraman predal negatívy. Súd priznal doktorovi Doyenovi náhradu škody.²⁰ Je zaujímavosťou, že v danej dobe už napríklad v Španielsku bola filmu *de facto* (podľa zákona o duševnom vlastníctve z 10. januára 1879) poskytovaná ochrana až na osemdesiat rokov (pre porovnanie v škandinávskych krajinách sa jednalo iba o pätnásť rokov).

16 ŠVIDROŇ, J. *Právnohistorické a právnoteoretické základy práva duševného vlastníctva a jeho miesto v systéme slovenského práva* In.: ed. Švidroň 2009 *Právo duševného ...*, s. 48

17 KRÍŽ, J. *Ochrana autorských práv v informačnej spoločnosti*. 1. vyd. Praha: Linde, 1999. s. 8 ISBN 80-7201-190-1

18 KAMINA, P. *Film Copyright in the European Union*. 1. vyd. New York: Cambridge University Press, 2002. s. 10 ISBN 978-0-521-77053

19 KAMINA, P. *detto*, s. 11

20 KAMINA, P. *detto*, s. 15

Prvou medzinárodnou dohodou o ochrane autorských práv audiovizuálnych diel bol revidovaný Bernský dohovor (BD) z roku 1908 (do tejto doby boli autorské práva filmov upravované iba nepriamo napr. v Bernskom dohovore o ochrane literárnych a umeleckých diel z roku 1886). Zaujímavosťou je, že samotná Berlínska konferencia v roku 1908 bola organizovaná na podnet umelcov, ktorí protestovali proti používaniu ich diel formou kinematografie (preto v dohovore sú výrazne posilnené práva autorov napr. literárnych diel, podľa ktorých je natočený film). Samotný dohovor navrhoval duálnu ochranu pre filmové diela – jednak ako sérii fotografií a jednak ako dramatickému dielu pre ich „osobný a originálny charakter“²¹. Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel je stále platným základným a najstarším medzinárodným dohovorom v oblasti autorského práva, prijatý bol v roku 1886, doplnený v Paríži 1896, revidovaný v spomínanom Berlíne v roku 1908, doplnený v Berne 1914 a revidovaný v Ríme 1928, v Bruseli 1948, v Štokholme 1967 a v Paríži 1971. „*Tento dohovor definuje základný rozsah ochrany práv autorov k ich literárnym a umeleckým dielam ako aj princípy ich ochrany. Výraz literárne a umelecké diela v zmysle čl. 2 BD zahŕňa všetky výtvyry z literárnej, vedeckej a umeleckej oblasti bez ohľadu na spôsob alebo formu ich vyjadrenia. (V prípade filmov sú uvedené aj diela, ktoré sú postavené na úroveň filmu spôsobom vytvorenia podľa čl. 2 BD) Bernský dohovor ďalej upravuje konkrétne predmety autorského práva, subjekty obsah autorského práva, obmedzenia ochrany autorským právom, predpoklad autorstva, ako aj dobu ochrany, ktorá však oproti tejto úprave bola predĺžená.*“²² Podľa Bernského dohovoru je ochrana všeobecne poskytovaná v čase autorovho života a päťdesiat rokov po jeho smrti (čl. 7 BD), naproti tomu napr. v slovenskom aj českom autorskom zákone je táto doba predĺžená na 70 rokov (§21 ods. 1 zákona 618/2003 Z.z. resp. §27 ods. 1 zákona 121/2000 Sb.). V Bernskom dohovore je však tiež uvedené, že „*pri filmových dielach môžu však štáty Únie ustanoviť, že doba ochrany uplynie päťdesiat rokov po tom, čo dielo bolo so zvoľením autora sprístupnené verejnosti, alebo že, ak nedôjde k takej skutočnosti v priebehu päťdesiatich rokov od vytvorenia takeho diela, doba ochrany uplynie päťdesiat rokov po jeho vytvorení.*“ (čl. 7 ods 2 BD). Po smrti nadobúdajú autorské práva dedičia, počas života autor môže previesť len právo dielo použiť, ide o tzv.

21 KAMINA, P. detto, s. 19

22 VOJČÍK, P. - MIŠČÍKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vydanie. Košice: TYPOPRESS, 2004. s. 313-314 ISBN 80-89089-22-42004

konštitutívny alebo nepravý prevod.²³ V súčasnosti najkratšiu dobu na svete (s výnimkou krajín, kde doba nie je zakotvená) po smrti autora poskytujú Seychely a Džibutsko (25 rokov), ďalej Jemen a Irán (30 rokov). Naopak najdlhšiu ochranu autorských práv po smrti autora poskytujú Mexiko (100 rokov) a Pobrežie Slonoviny (99 rokov), štandardná ochrana vo svete je 50 resp. 70 rokov.²⁴

V angloamerickom svete krátko po vzniku Bernského dohovoru vznikla Montevidejská zmluva (1889), ktorá zakotvovala copyright a povinnú registráciu, potom, čo USA podpísali Bernský dohovor v roku 1888 však táto zmluva už nehrá zásadnú rolu v oblasti autorského práva vo svete. Podobne ako Dohoda z Buenos Aires (1910).

Oblasť duševného vlastníctva bola v roku 1967 medzinárodne zastrešená zriadením Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO, angl. *World Intellectual Property Organization*), ktorá sa v roku 1974 stala špecializovanou medzinárodnou organizáciou pridruženou k OSN. Nakoľko však samotná organizácia OSN postupom času menej reflektovala zmeny v oblasti autorských práv, v roku 1994 sa významnou dohodou v tejto oblasti stala Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (TRIPS, angl. *Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*). Táto dohoda naväzuje na Bernský dohovor a rozširuje ho, na nátlak USA však v nej nie je zakotvená ochrana tzv. morálnych práv autorov. Treba však upozorniť na skutočnosť, že TRIPS, na rozdiel od WIPO, pokrýva skôr obchodný aspekt autorských práv. Od 1. januára 1996 je platná vzájomná dohoda medzi WIPO a WTO (ktoré inštitucionálne zastrešuje TRIPS) o kooperácii a technickej spolupráci. V roku 1996 tiež WIPO prijala tzv. internetové dohovory (WCT, angl. *WIPO Copyright Treaty* a WPPT, angl. *WIPO Performances and Phonograms Treaty*), ktoré reflektujú rozvoj technológií a spôsob používania diela v digitálnom prostredí. Česká republika pristúpila k obidvom zmluvám 10. októbra 2001. WCT vstúpila v platnosť dňa 6. marca 2002 a bola vyhlásená v Sbírcе mezinárodných smluv č. 33/2002, WPPT vstúpila v platnosť dňa 20. mája 2002 a bola vyhlásená v Sbírcе mezinárodných smluv č. 48/2002.

Medzinárodná ochrana autorských práv v oblasti filmu je však problematická z dôvodu nejednotnosti a odlišnosti v ponímaní v jednotlivých signatárskych krajinách.

23 KRIŠTŮFEK, M. Občianskoprávne prostriedky ochrany proti porušovaniu autorského práva. In: *Justičná revue*. 2000, roč. 52, č. 5, s. 522

24 List of countries' copyright length. *Wikipedia* [online]. Last modified 6 March 2011 [cit. 2011-03-12]. Dostupné z www: <http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries%27_copyright_length>

Základným rozdielom je skutočnosť, že v niektorých krajinách (napríklad v Spojených štátoch amerických) sú chránené audiovizuálne diela ako originálny spôsob vyjadrovania odlišne od ich spôsobu spracovania. Naopak napríklad vo Veľkej Británii je chránená forma technického vyjadrenia, teda konkrétne nahrané dielo. V niektorých krajinách (typicky v kontinentálnej Európe) sú dané dva typy audiovizuálnych práv rozdelené do dvoch oddelených subkategórií (autorské práva a príbuzné autorské práva – napr. vysielať a prenos cez káblovú televíziu). Zásadná odlišnosť je aj vo vlastníctve filmu, na jednej strane v európskych krajinách (napr. Veľká Británia) má autorské práva viac osôb (napr. scenárista, režisér, čiastočne herci a pod.), v USA má hlavné autorské práva na film producent ako vlastník autorských práv.²⁵ Pôvodne dokonca do roku 1976 existovala v Spojených štátoch povinnosť registrácie a uloženia autorom podaných kópií diel (ekvivalent povinného výtlačku) v úrade – U.S. Copyright Office, v roku 1976 bol ustanovený automatický vznik autorského práva aj v USA.

V oblasti filmového priemyslu a ochrany autorských práv bolo zo začiatku najväčším problémom nelegálne verejné premietanie audiovizuálnych diel, nakoľko kopírovanie diel bolo technicky náročné. Rozvojom technológií – nástupom videokaziet, neskôr VCD, DVD a Blue-ray – sa kopírovanie filmov stalo technicky nenáročným. Nástup rýchleho širokopásmového internetu urýchlil možnosť nelegálneho získavania kópií filmov často pred uvedením do kín. Nakoľko spôsob zdieľania audiovizuálnych diel cez internet spôsobuje bezprecedentný nárast objemu porušovania autorských práv a tiež pre jeho aktuálnosť, tomuto spôsobu porušovania autorských práv sa budeme venovať v našej práci obšírnejšie.

Technológiu zdieľania súborov môžeme v súčasnosti rozdeliť do troch fáz, ktoré sú výsledkom rozvoja technológií a zákonov, prvou fázou boli centralizované peer-to-peer siete, druhou decentralizované siete peer-to-peer a v súčasnosti je fáza využívania decentralizovanej tzv. swarm siete, ktorá používa technológiu BitTorrent.²⁶ Miščíková uvádza, že „razantný rozvoj informačných technológií stavia pred autorské

25 KAMINA, P. *Film Copyright in the European Union*. 1. vyd. New York: Cambridge University Press, 2002. s. 3-4 ISBN 978-0-521-77053

26 BASSETT, J.E.. Unanswered Arguments After The Pirate Bay Trial: Dropping Sail in the Safe Harbors of the EU Electronic Commerce Directive. In: *North Carolina Journal of Law & Technology*, Volume 12, Issue 1, Fall 2010, p. 71 [cit. 2011-03-09]. Dostupné z www: <http://jolt.unc.edu/sites/default/files/Bassett_JE_Win_v12i1_67_98.pdf>

*právo stále nové a nové problémy, ktorých riešenie vždy tak trochu zaostáva za potrebami praxe.*²⁷

Čermák poznamenáva, že „rozširovanie diel prostredníctvom internetu, hlavne v rámci výmenných peer to peer sietí, zväčšuje vďaka lepšej dostupnosti rýchleho internetového pripojenia objem. Ukazuje sa, že postup právnou cestou proti užívateľom týchto sietí je viac-menej bezzubý. Alternatívnou možnosťou je snaha o postih subjektov, ktoré takémuto neoprávnenému rozširovaniu priamo alebo nepriamo napomáhajú a podporujú ho.“²⁸ Pôvodne technicky tradičné sprístupnenie diela klient-server, kde klient získava dielo jednoduchým prenosom zo vzdialeného serveru do svojho počítača, bolo postupne nahradené zdieľaním dát s centrálnym vyhľadávaním (na prelome storočí bol najpoužívanejší v oblasti technológii peer-to-peer známy predovšetkým zo sporu RIAA v. Napster). Čermák však túto technológiu nepovažuje za čistú sieť typu peer-to-peer, „pretože na centrálnom serveri existoval centrálny index dátových súborov ponúkaných priamo koncovému užívateľovi.“²⁹ V súčasnosti, po sérii súdnych sporov, je najpoužívanejšia technológia BitTorrent, kedy sú zdieľané dáta s decentralizovaným vyhľadávaním. Technológia BitTorrent využíva tzv. torrent súbory, ktoré sú určené k lokalizácii diel, ktoré sú prostredníctvom tejto siete k dispozícii. Po inštalácii jednoduchého open source programu (napr. VUZE) užívateľ majúci spustený BitTorrent program (tzv. *peer*) môže sťahovať po častiach audiovizuálne dielo od tzv. *seeders* (rozsievači) a stáva sa *leech* (pijavica), ktorá však stiahnuté časti audiovizuálneho diela automaticky zdieľa s ostatnými a urýchľuje prenos. Užívatelia, ktorí spoločne zdieľajú audiovizuálne dielo (teda *seeders* a *leeches*), sa označujú ako *swarm* (roj).

Technológia BitTorrent prináša z autorskoprávneho hľadiska tieto odlišnosti od klasických peer-to-peer sietí s decentralizovaným vyhľadávaním: 1. samotné dielo sa síce šíri cestou typickou pre peer to peer systémy, torrentové súbory (metadata) sa však vo väčšine prípadov šíria klasickým spôsobom príznačným pre systémy klient- server, 2. napriek tomu, že nie je pre prevádzku siete BitTorrent potrebný žiaden centrálny server, existuje veľké množstvo serverov, ktoré pracujú ako BitTorrent index alebo ako BitTorrent tracker a ktoré umožňujú zdieľanie diel pomocou torrent súborov, 3. v

27 MIŠČÍKOVÁ, R. Internet a práva autorov – 2. časť. In.: *Duševné vlastníctvo*. 2006, roč. 10, č. 1, s. 32.

28 ČERMÁK, J. Ochrana autorského práva v prostredí peer to peer sietí typu BitTorrent s přihlídnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. In: *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 8, s. 272

29 ČERMÁK, J. Ochrana autorského práva v prostredí peer to peer sietí typu BitTorrent s přihlídnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. In: *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 8, s. 273

zásade každý užívateľ, ktorý sťahuje dielo, bez ohľadu na svoju vôľu, aspoň po určitú dobu dielo rovnako úplne alebo aspoň čiastočne zdieľa, 4. pri sťahovaní diel užívateľ vo väčšine prípadov získava dáta predstavujúce rôzne časti diela od rôznych užívateľov v roji (*swarm*) a je teda možné povedať, že vo vzťahu ku konkrétnemu užívateľovi môže nastať situácia, že viac osôb zdieľa iba rôzne časti dotknutého diela, ale žiadna z nich nezdieľa (nesprístupňuje) takémuto užívateľovi celé dielo.³⁰

Na ďalší možný problém, s ktorým sa môžu stretnúť autori diel, je technicky jednoduché spojenie ich diela na internete s iným dielom alebo s inou nežiadúcou stránkou, jedná a o tzv. linking alebo framing. Vtedy môže prísť k diskreditácii autorov alebo k zníženiu hodnoty autorského diela. Jedná sa napríklad o spájanie diela s pornografickou stránkou a pod.³¹

30 ČERMÁK, J. Ochrana autorského práva v prostredí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlídnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. In: *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 8, s. 274

31 MIŠČÍKOVÁ, R. Internet a práva autorov – 1. časť. In.: *Duševné vlastníctvo*. 2005, roč. 9, č. 4, s. 13.

5 PRÁVNÝ STAV V ČESKEJ REPUBLIKE A EURÓPSKEJ ÚNII

V tejto kapitole stručne popíšeme a charakterizujeme právny stav v oblasti audiovizuálnych autorských práv v Európe (s prioritnou orientáciou na komunitárne právo) a v Českej republike.

5.1 PRÁVNÝ STAV V EURÓPSKEJ ÚNII

Na komunitárnej úrovni upravujú problematiku audiovizuálnych autorských práv hlavne nasledujúce predpisy - smernice Európskej únie:

- smernica Rady 93/83/EHS z 27. septembra 1993 o koordinácii určitých pravidiel týkajúcich sa autorského práva a príbuzných práv pri satelitnom vysielaní a káblovej retransmisii;
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/84/ES z 20. novembra 1998 o právnej ochrane služieb s podmieneným prístupom a služieb tvorených podmieneným prístupom (smernica, ktorá čiastočne rieši problém DRM v európskom práve);
- smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (tzv. smernica o elektronickom obchode);
- smernica Rady a Európskeho parlamentu 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (tzv. informačná smernica), táto smernica upravuje komplexne problematiku autorských práv v modernej informačnej spoločnosti;
- smernica Rady a Európskeho parlamentu 2002/21/ES z 7. marca 2002 o spoločnom predpisovom rámci pre siete a služby elektronických komunikácií, podľa tejto smernice je nevyhnutné oddeliť reguláciu obsahu od regulácie prenosu;
- smernica Rady a Európskeho parlamentu 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, túto smernicu väčšina krajín EÚ implementovala po stanovenom termíne a v národných legislatívach je rôzne

ponímané napríklad právo na informácie, právo na informácie voči sprostredkovateľovi, náhrada škody alebo nápravné opatrenia, z toho dôvodu sa s veľkou pravdepodobnosťou daná smernica bude v najbližšej dobe novelizovať pre upresnenie niektorých ustanovení³²;

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva, táto smernica nahradila smernicu Rady 92/100/EHS z 19. novembra 1992;
- smernica 2006/116/ES Európskeho parlamentu a Rady o dobe ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv, táto smernica nahradila smernicu Rady 93/98/EHS z 29. októbra 1993 o zosúladiení lehoty ochrany autorského práva a niektorých príbuzných práv.

Dané smernice sú určitým kompromisom, nakoľko v Európskej únii je všeobecný problém stretu angloamerického (Veľká Británia a Írsko) a európskeho kontinentálneho práva (hlavne právneho systému Francúzska a Nemecka). Komunitárna úprava sa preto vyhýba úprave osobnostných práv autorov (vo Veľkej Británii napríklad môže byť autorom aj právnická osoba podobne ako v USA) a prioritne je zameraná na zaistenie fungovania spoločného trhu Európskej únie. Nakoľko sa jedná o smernice, je možné ich pri implementácii prispôbiť národným autorským právam. Niekedy však nie je dodržaný duch zákona, ako upozorňuje v prípade českej implementácie smernice 2000/31/ES (Zákon 480/2004 Sb. o niektorých službách informačnej spoločnosti) aj Čermák, kedy český zákon chybné taxatívne vymenoval v §3 okolnosti, za ktorých má byť za porušovanie autorských práv zodpovedný prevádzkovateľ portálu (a podľa jeho názoru tak nie je možné uplatiť exkulpačný dôvod).³³ Práve na danom ustanovení informačnej smernice 2000/31/ES je čiastočne postavená obhajoba v spore The Pirate Bay, ako bude uvedené nižšie. Rôznym spôsobom bola implementovaná aj smernica 2004/48/ES, o čom hovorí aj odlišný výpočet odškodnenia v prípade porušenia autorského resp. patentného práva. „*Napriek*

32 viac pozri HEČKOVÁ, Z. Európska komisia proti falšovaniu a pirátstvu. In: *Duševné vlastníctvo*. 2010, roč. 14, č. 1, s. 24-26, ISSN 1335-2881

33 ČERMÁK, J. Ochrana autorského práva v prostredí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlídnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. In: *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 8, s. 278

*princípu, že odškodnenie by malo byť v zásade len do výšky skutočnej škody (...), niektoré štáty často priznávajú aj dvojnásobok (resp. trojnásobok) licenčných poplatkov.*³⁴ Samotná Európska komisia v apríli 2009 založila Monitorovacie stredisko EÚ pre oblasť falšovania a pirátstva (*European Observatory on Counterfeiting and Piracy*).

5.2. PRÁVNÝ STAV V ČESKEJ REPUBLIKE

Ako sme už uviedli, na území súčasnej Českej republiky bolo prvým normatívnym zakotvením autorského práva vydanie cisárskeho patentu z 19. októbra 1846 č. 992 s.b.z.s. Zákon č. 197/1885 r. z. *o práve pôvodnom k dielam literárnym, umeleckým a fotografickým*, ktorý bol novelizovaný zákonom č. 58/1907 r.z. platil až do roku 1926, kedy boli normy platné na Slovensku a v Čechách unifikované v podobe zákona č. 218/1926 Zb. z. a n. *o pôvodnom práve k dielam literárnym, umeleckým a fotografickým* (o práve autorskom), táto norma bola novelizovaná v roku 1936 a v roku 1953 nahradená autorským zákonom č. 115/1953 Zb. Tento zákon sa, mimo práv autorov, zaoberal aj postavením autorských organizácií a kultúrnych fondov.³⁵ Ďalšou zmenou bol zákon č. 35/1965 Zb. o dielach literárnych, vedeckých a umeleckých, ktorý prešiel do roku 2000 veľkým množstvom novelizácií, až bol nahradených moderným autorským zákonom. Samotný autorský zákon má ústavnoprávnu oporu v článku 34 *Listiny základných práv a svobod*³⁶, ktorý stanovil, že „*práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněná zákonem.*“ V oblasti audiovizuálnych diel bola podstatná prvá novela – zákon č. 89/1990 Sb., ktorou bola predĺžena ochrana diel z 25 na 50 rokov. V súčasnosti je daná ochrana sedemdesiat rokov.

V súčasnosti v Českej republike platí Zákon č. 121/2000 Sb. *o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonu* (autorský zákon) v znení nasledujúcich noviel zákona č. 81/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb. a zákona č. 216/2006 Sb. v znení zniem urobených zákonom č. 186/2006 Sb., zákonom č.

34 HEČKOVÁ, Z. Európska komisia proti falšovaniu a pirátstvu. In: *Duševné vlastníctvo*. 2010, roč. 14, č. 1, s. 25

35 KRÍŽ, J. *Ochrana autorských práv v informační společnosti*. 1. vyd. Praha: Linde, 1999. s. 9. ISBN 80-7201-190-1

36 Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

168/2008 Sb., zákonem č. 41/2009 Sb., zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 153/2010 Sb. a zákonem č. 424/2010 Sb.

Dietz nazval český autorský zákon európskym špičkovým produktom porovnateľným s Nemeckom alebo Francúzskom. Zákon prijatý v roku 2000 podľa neho transformuje do národného právneho poriadku najmä ustanovenia obidvoch WIPO zmlúv (WCT a WPPT) z decembra 1996 a preberá aj smernice Európskej únie.³⁷ Autorský zákon z roku 2000 stanovil v §25 podrobnú úpravu nepriameho nároku na náhradu v súvislosti s rozmnožovaním diel pre osobnú potrebu (náhradu z prístrojov a nosičov, tj. paušálny poplatok za kopírovacie stroje, čisté CD a DVD a pod.). Toto ustanovenie je však sporné, nakoľko je potrebné platiť určený poplatok aj v prípade využitia pre kopírovanie vlastného diela resp. dát. Z oblasti audiovizuálnych práv je potrebné upozorniť na skutočnosť, že podľa českého autorského práva je autorom audiovizuálneho diela režisér (§63), ostatní autori sú autormi diel audiovizuálne použitých. Dietz upozorňuje, že obmedzením autorstva filmu vo vlastnom zmysle iba na režiséra filmu sa stáva spôsob počítania ochrannej doby pri audiovizuálnych dielach podľa §27 ods. 5 (teda po smrti osôb v ňom uvedených) cudzím prvkom.³⁸

Prvá novela tohto zákona prišla po piatich rokoch. Tento návrh bol podaný z dôvodu zrovnoprávnenia užívateľa autorských diel a majiteľov združených v kolektívnych združenia ochrany autorských práv (v prípade audiovizuálnych diel sa jedná o organizácie DILIA, GESTOR, INTEGRAM a OOAS, k nim môžeme prirátat ešte Českú protipirátsku úniu) pri zachovaní vysokého stupňa ochrany majiteľov autorských práv. „Novela vznikla v dôsledku chovania samotných kolektívnych správcov a tiež v dôsledku zlyhania kontrolnej úlohy Ministerstva kultúry“.³⁹ Táto novela teda obmedzila práva resp. silu kolektívnych správcov autorských práv v Českej republike. Najdiskutovanejším ustanovením novely 81/2005 Sb. sa stal §23, ktorý stanovil, že za televízne a rozhlasové prístroje na hotelových izbách nie je potrebné platiť poplatok a hotelové izby vymedzil (na základe viacerých rozhodnutí súdov v Európe) za súkromnú sféru. Novely 61/2006 Sb. (týkala sa zákona o slobodnom prístupe k informáciám 106/1999 Sb.), 186/2006 Sb (zmena stavebného zákona) a

37 DIETZ, A. Nový český autorský zákon – Európsky špičkový produkt. In: *Duševné vlastníctvo*. 2004, roč. 7, č. 2, s. 6. ISSN 1335-2881

38 DIETZ, A. Nový český autorský zákon – Európsky špičkový produkt. In: *Duševné vlastníctvo*. 2004, roč. 7, č. 2, s. 10. ISSN 1335-2881

39 HLADKÝ, J.- KRATOCHVÍL, J. K prvné novele autorského zákona. In: *Právní rozhledy*. 2005, roč. 13, č. 5, s. 162

novela č. 41/2009 Sb. (vypustenie časti tretej v súvislosti s prijatím nového trestného zákona) boli zanedbateľné. Novela 216/2006 Sb. bola výrazne obširnejšia, pre obmedzený rozsah tejto práce môžeme spomenúť iba vybrané zmeny ako presunutie neoprávneného použitia diela z priestupkového do autorského zákona, upravila právo na odmenu v súvislosti s rozmnožovaním (§24), upresnila výnimky a obmedzenia autorského práva (napr. tzv. voľné použitie). Pre kopírovanie diel v oblasti audiovizuálnych autorských práv je podstatná zmena §43, ktorá obširne definovala neoprávnený zásah do účinných technických prostriedkov ochrany autorských práv (tzv. DRM – *Digital Rights Management*).⁴⁰ Podľa Hrabánka však z dôvodu vágnosti tohto ustanovenia a nedostatku judikatúry nie je možné presne určiť, čo všetko je účinným technickým prostriedkom.⁴¹ Napríklad v prípade Windows Media je DRM priamo integrovaný do prehrávaču Windows Media Player, ktorý neumožňuje prehrávať súbory, kde bola ochrana DRM prelomená. Táto technická ochrana sa však dá jednoducho odísť využitím jedného z mnohých iných prehrávačov, ktoré je možné získať bez poplatku, ako napríklad VLC Media Player. Samotné technické prostriedky ochrany autorských práv môžeme však považovať vo vzťahu k spotrebiteľom za problematické. Ako upozorňuje Myška vo svojej diplomovej práci⁴² je možné v prípade DRM vidieť napríklad rozpor s občianskym zákonníkom (právo proti nekalej súťaži, rozpor s kúpnu zmluvou).⁴³

Pre audiovizuálne diela je podstatný zákon č. 168/2008 Sb., ktorý §23 výrazne upravil a, na základe rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev C-306/05⁴⁴, stanovil, že vysielanie televízneho prijímača v hotelovej izbe predstavuje verejné vysielanie a teda ubytovacie zariadenia musia platiť nielen koncesionárske poplatky alebo aj autorské honoráre. Toto ustanovenie sa týka aj verejného vysielania

40 viac vid'. DOBEŠ, P. Technické prostriedky ochrany autorských práv z pohľadu mezinárodného, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona – 2. část. In: *Právní rozhledy*. 2006, roč. 14, č. 18, s. 666-668 (Kapitola V. Česká republika)

41 HRABÁNEK, J. *Film z hlediska autorského práva. Otázky a odpovědi*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2009, s. 20.

42 MYŠKA, M. *Právní a sociokultúrní aspekty technických prostředků ochrany autorských práv* [online]. 2009 [cit. 2011-03-20]. s. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedúci práce Radim Polčák. Dostupné z [www: <http://is.muni.cz/th/102870/pravf_m/DP_Myska_DRM.pdf?lang=en>](http://is.muni.cz/th/102870/pravf_m/DP_Myska_DRM.pdf?lang=en)

43 MYŠKA, M. *Právní a sociokultúrní aspekty technických prostředků ochrany autorských práv*. 2009, s. 61-63

44 Tisková zpráva č. 95/06 z 7. prosince 2006. Rozsudek Soudního dvora ve věci C-306/05 [cit. 2011-03-11]. Dostupné na [www: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-02/cp060095cs.pdf>](http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-02/cp060095cs.pdf)

webcastingu⁴⁵ (§18 ods. 1 českého autorského zákona), ktoré môžeme charakterizovať ako rozhlasové a televízne vysielanie cez internet. Z pohľadu konečného užívateľa je webcasting obdobou rozhlasového alebo televízneho vysielania, a to najmä z dôvodu, že konečný užívateľ si nemôže voliť sled prichádzajúcich informácií, vždy ide o určitý tok dát, ktoré sú pre všetkých užívateľov v tom istom momente rovnaké.⁴⁶ Zároveň môžeme konštatovať, že k vysielaniu „*po dráťe alebo bezdrátově*“ je možné zaradiť aj vysielanie prostredníctvom mobilných telefónov či iných zariadení. Výnimka zostala zachovaná v prípade zdravotníckych zariadení. Zákon č. 227/2009 Sb. vložil do autorského zákona ustanovenie o prechode autorských práv štátu v prípade úmrtia autora (§26a), toto ustanovenie však bolo už medzičasom zrušené zákonom č. 424/2010 Sb. Zákon 153/2010 Sb. určil, že do autorského práva nezasahuje ten, kto umožňuje prijímanie vysielania cez spoločnú anténu resp. satelit na budove. Súčasťou autorských práv v ČR je aj vyhláška Ministerstva kultúry ČR 488/2006 Sb., ktorá stanovila typy prístrojov k zhotoveniu kópií, typy nosičov (CD a DVD, audio a videokazety, diskety, pevné disky a pamäťové média) a výšku paušálnych odmien.

Súčasťou autorského práva v Českej republike je samozrejme aj komunitárne právo (viď. kap. 5.1) a príslušné medzinárodné zmluvy. Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel sa stal súčasťou českého práva s účinnosťou od 22. februára 1921 (vyhlásený pod č. 401/1921 Sb. z. a n.), autorské práva so štátmi, ktoré nie sú signatármi Bernského dohovoru (napr. Laos alebo Kambodža) upravuje vyhláška č. 2/1960 Sb. Dohodu o medzinárodnom zápise audiovizuálnych diel zo dňa 18. apríla 1989 upravuje sdělení č. 365/1992 Sb., k Zmluve svetovej organizácii duševného vlastníctva o autorskom práve (1996) pristúpila ČR 20.12.2002 a je publikovaná pod č. 33/2002 Sb.⁴⁷

45 Viac k tejto problematike viď. DOLOBÁČ, M. Právne aspekty televízneho a rozhlasového vysielania prostredníctvom internetu. In: *Duševné vlastníctvo*. 2007, roč. 10, č. 3, s. 17-19. ISSN 1335-2881

46 ČERMÁK, J. *Internet a autorské práva*. 2. aktualizované a rozšírené vydanie. Praha: Linde Praha, a.s., 2003. s. 125

47 HRABÁNEK, J. *Film z hľadiska autorského práva. Otázky a odpovedi*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2009. s. 40-41.

6 PRÁVNÝ STAV V SPOJENÝCH ŠTÁTOCH AMERICKÝCH

Základnou normou v oblasti autorských práv je v USA zákon *Copyright Act* z roku 1976.⁴⁸ Samotné autorské zákony je možné v USA zavádzať na základe Ústavy, ktorá v článku I oddiel 8 odsek 8 stanovuje, že Kongres USA má právomoc podporovať pokrok vedy a umenia tým, že autorom a vynálezcom zabezpečí na určitú dobu výhradné právo na ich diela a vynálezy.⁴⁹ Ustanovenie je základom autorského a patentového práva v Spojených štátoch. Autorské právo sa v USA získavalo pomerne jednoducho. Stačilo, aby autor doručil dve kópie svojho diela (a zaplatil malý poplatok) do Oddelenia pre autorské práva pri Kongresovej knižnici (*The Copyright Office in the Library of Congress*).⁵⁰ Od roku 1976 však vzniká autorské právo prakticky vznikom diela, podobne ako je to v Európe. Registrácia je však výhodou v prípade súdneho sporu, preto ju dodnes využívajú hlavne právnické osoby. Prvým federálnym autorským zákonom bol *Copyright Act of 1790*⁵¹, ktorý stanovoval 14 ročnú ochranu na diela a vynálezy s možnosťou jedného predĺženia, teda maximálne 28 rokov (ak však autor medzičasom zomrel, predĺženie nebolo možné). Autorské právo však neplatilo pre otrokov, ženy a indiánov. V roku 1831 bola lehota predĺžená na maximálne 42 rokov (28+14 rokov).⁵² V roku 1909 bola maximálna doba upravená na 56 rokov (28+28 rokov), *Copyright Act* z roku 1976 výrazne zvýšil túto dobu, keď ju predĺžil na 50 rokov po smrti autora (teda sa prvýkrát reálne mohla predĺžiť na viac ako 100 rokov) a na 75 rokov v prípade diela vytvoreného právnickou osobou.⁵³ V roku 1988 USA podpísali Bernský dohovor, ktorý poskytol väčšiu medzinárodnú ochranu americkým autorom. Zároveň sa zrušila potreba registrácie medzinárodných diel pre copyright v USA. Od tohto roku už vznikajú, vychádzajúc z Bernského dohovoru, autorské práva automaticky

48 Copyright Act of 1976, Title 17 of US Code. Dostupné z

[www:<http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf>](http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf) [cit. 2011-03-04]

49 Article I, Section 8, Clause 8 of the United States Constitution: „*To promote the Progress of Science and useful Arts, by securing for limited Times to Authors and Inventors the exclusive Right to their respective Writings and Discoveries.*“

50 COOKE, E.J. *Ústava Spojených štátov amerických*. 1. vyd. Bratislava: Nadácia Občan a demokracia, 1999. 150 s. ISBN 80-967169-8-0

51 Copyright Act of 1790. Dostupné z [www: <http://www.copyright.gov/history/1790act.pdf>](http://www.copyright.gov/history/1790act.pdf) [cit. 2011-03-09]

52 First General Revision of U.S. Copyright Law. Dostupné z [www:](http://www.ellenwhite.info/copyright_law_us_1831.htm)

[<http://www.ellenwhite.info/copyright_law_us_1831.htm>](http://www.ellenwhite.info/copyright_law_us_1831.htm) [cit. 2011-03-09]

53 ASSOCIATION OF RESEARCH LIBRARIES. *Copyright Timeline: A History of Copyright in the United States [online]. Last modified 12 July 2007. Dostupné z [www:<http://www.arl.org/pp/ppcopyright/copyresources/copytimeline.shtml>](http://www.arl.org/pp/ppcopyright/copyresources/copytimeline.shtml) [cit. 2011-03-09]*

vznikom v akejkol'vek krajine a nie je potrebná registrácia (registrácia diel vzniknutých v USA nebola potrebná už od roku 1976). Od roku 1992 sa autorské práva predlžujú automaticky⁵⁴, čo dramaticky obmedzilo prechod diel vzniknutých pred rokom 1978 pod tzv. voľné resp. verejné diela. Ak sa však dielo raz stane verejným, nie je možné ho z pod tejto kategórie vyňať.

V súčasnosti v oblasti audiovizuálnych diel platí v USA ochrana diela deväťdesiatpäť rokov od jeho vytvorenia, ak bolo vytvorené pred rokom 1978, a počas života autora a sedemdesiat rokov po jeho smrti (v prípade viacerých autorov po smrti posledného z nich) v prípade diel vytvorených od 1.1.1978. V prípade, že dielo vytvorila právnická osoba (čo je, ako sme už uviedli, v USA možné), spadá pod ustanovenie „*work for hire*“ a toto dielo má ochranu až 120 rokov od vytvorenia. Pôvodne sa na diela vytvorené pred rokom 1978 poskytovala autorskoprávna ochrana na sedemdesiatpäť rokov, v roku 1998 však Kongres predĺžil túto lehotu na 95 rokov prijatím *The Copyright Term Extension Act*⁵⁵ na podnet spoločnosti Walt Disney, pretože jej hrozilo, že v roku 2003 vyprší ochrana na kreslenú postavičku Mickey Mouse, ktorá bola prvýkrát uvedená v roku 1928 vo filme *Steamboat Willie*, a následne sa stane voľným dielom.⁵⁶ Ústavnosť tohto zákona bola následne posúdená pred Najvyšším súdom v spore *Eldred v. Ashcroft* (2003).⁵⁷ Sudcovia rozhodli v pomere hlasov 7 ku 2, že námietky hlavného žalobcu, ktorým bol internetový publicista Eric Eldred, sú neopodstatnené. Najvyšší súd rozhodol, že retroaktivita zákona neporušuje ústavu (nakoľko aj ostatné zmeny doby ochrany diel v minulosti boli retroaktívne, súd konštatoval precedensy), že problematika ako taká nespadá pod Prvý dodatok Ústavy USA (sloboda prejavu) a zároveň Kongres môže ľubovoľne predĺžiť dobu ochrany diel (nemôže byť však stanovená na dobu neurčitú resp. nastálo). Sudca Stephen Breyer však s daným stanoviskom nesúhlasil a vyjadril sa, že neustále predlžovanie doby ochrany autorských diel môžeme považovať *de facto* za „nekonečnú“ ochranu.

54 podľa Section 304 of Title 17. Dostupné z [www](http://www.copyright.gov/title17/92chap3.html#304):

<<http://www.copyright.gov/title17/92chap3.html#304>> [cit. 2011-03-10]

55 The Copyright Term Extension Act, Pub. L. No. 105-298, 112 Stat. 2827 (1998) Dostupné z [www](http://www.copyright.gov/legislation/s505.pdf):

<<http://www.copyright.gov/legislation/s505.pdf>> [cit. 2011-03-05]. Tento zákon býva v USA posmešne nazývaný aj zákonom na ochranu Mickey Mousa.

56 HOMIGSBERG, P.J. The Evolution and Revolution of Napster. In: *University of San Francisco Law Review*. 2002, roč. 36, s. 497 [cit. 2011-03-05] Dostupné z

[www](http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=peter_honigsberg):<http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=peter_honigsberg

57 Eric Eldred v. John Ashcroft, 537 U.S. 186 (2003). Dostupné z [www](http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=000&invol=01-618): <<http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=000&invol=01-618>> [cit. 2011-03-10]

Dôležitým zákonom, ktorý upravuje autorské práva je tiež *Digital Millennium Copyright Act*⁵⁸ z roku 1998, ktorý čiastočne implementoval návrhy uvedené v dokumente *Intellectual Property and National Information Infrastructure*⁵⁹ z roku 1995. Daný zákon bol tiež prijatý v návaznosti na zmluvy WIPO – WCT a WPPT. Boli v ňom navrhované riešenia v oblasti autorských práv, ktoré mali reflektovať nástup internetu a zvýšiť ochranu práv duševného vlastníctva. Problematickým sa stalo ustanovenie § 1201, ktoré zakotvilo nemožnosť kopírovania pre legálne účely (fair use) v prípade existencie ochrany proti kopírovaniu na CD. Toto ustanovenie bolo následne zmiernené zákonom *Digital Media Consumers' Rights Act* z 9.3.2005.⁶⁰ V roku 2005 bol tiež schválený zákon *Family Entertainment and Copyright Act*⁶¹, ktorý zakázal nahrávanie filmov v kine na kameru a stanovil trest odňatia slobody od troch do šiestich rokov (v prípade opakovaného porušenia) alebo pokutu 250 tisíc amerických dolárov.

V minulosti sa americké filmové štúdiá a nahrávacie spoločnosti prioritne sústredili na individuálne žaloby voči individuálnym užívateľom peer-to-peer sietí. Nakoľko však takéto spory sú nákladné, spôsobujú negatívnu publicitu a pri vysokom prisúdenom odškodnení je len minimálny predpoklad splatenia⁶², rozhodli sa filmové štúdiá a organizácie ako MPAA⁶³ žalovať priamo prevádzkovateľov daných portálov.⁶⁴

58 Digital Millennium Copyright Act of 1998, Title 17 of US Code. Dostupné z [www:<http://en.wikisource.org/wiki/Digital_Millennium_Copyright_Act>](http://en.wikisource.org/wiki/Digital_Millennium_Copyright_Act) [cit. 2011-03-04]

59 Intellectual Property and National Information Infrastructure. Dostupné z [www:<http://www.ladas.com/NII/NIItoFC.html>](http://www.ladas.com/NII/NIItoFC.html) [cit. 2011-03-05]

60 Act H.R. 1201, Digital Media Consumers' Rights Act of 2005. Dostupné z [www:<http://www.publicknowledge.org/pdf/hr1201.pdf>](http://www.publicknowledge.org/pdf/hr1201.pdf) [cit. 2011-03-05]

61 Family Entertainment and Copyright Act of 2005. Dostupné z [www:<http://www.copyright.gov/legislation/pl109-9.html>](http://www.copyright.gov/legislation/pl109-9.html) [cit. 2011-03-06]

62 Napriek tomu súdy prisudzujú stále v USA nahrávacím a filmovým spoločnostiam astronomické sumy, ako v prípade Jammie Thomas-Rassetovej, kde U.S. District Court, Minnesota udelil za stiahnutie 24 skladičiek cez KaZaa pokutu vo výške 1,5 mil. USD. Viac: Capitol v. Thomas. *Wikipedia* [online]. Last modified 11 February 2011 [cit. 2011-03-08]. Dostupné z [www:<http://en.wikipedia.org/wiki/Capitol_v._Thomas>](http://en.wikipedia.org/wiki/Capitol_v._Thomas)

63 Motion Pictures of America (MPAA) je americká filmová asociácia, ktorá bola založená v roku 1922, jej pôvodný účel bola distribúcia amerických filmových diel, neskôr aj ochrana autorských práv a boj proti porušovaniu týchto práv. MPAA zastupuje výrobcov amerických filmov, videodistribútorov a televízny priemysel. Viac informácií na *MPAA. About us* [online]. [cit. 2011-03-17]. Dostupné z [www:<http://www.mpaa.org/AboutUs.asp>](http://www.mpaa.org/AboutUs.asp)

64 Podľa Copyright Act (Title 17, Chapter 5, §504) je možné súdom udeliť náhradu škody za každé jednotlivé dielo až do výšky 30,000 USD (ods. 1) resp. až do výšky 150,000 USD (ods. 2) v prípade, ak je dôkazové bremeno na vlastníčkovi autorských práv. Nakoľko však spodná hranica je 750 USD, dané ustanovenie dáva podľa nášho názoru neprimerane veľké rozpätia trestu.

7 VYBRANÉ SÚDNE SPORY V OBLASTI AUDIOVIZUÁLNYCH AUTORSKÝCH PRÁV

Najznámejším a prelomovým súdnym sporom v oblasti zdieľania autorských diel bol spor *A&M Records, Inc. v. Napster* (2001)⁶⁵. Aj keď bola služba Napster zameraná prioritne na zdieľanie hudobných súborov, má tento spor veľký význam ako precedens aj pre audiovizuálne diela (nakolko technicky v súčasnosti je možné na peer-to-peer sieťach zdieľať akékoľvek digitálne súbory bez rozdielu). Podľa nášho názoru, rozšírenie Napsteru prioritne na MP3 súbory bolo dané prenosovou kapacitou vtedajšej siete internet. Napster založil v roku 1998 Shawn Fanning a postupne získal viac ako 60 miliónov užívateľov po celom svete a stránka sa stala jednou z najrýchlejšie rastúcich v počte užívateľov v prvom desaťročí komerčného využívania internetu. Podstatou služby Napster bolo zjednodušenie prenosu jednotlivých MP3 súborov medzi jednotlivými užívateľmi (resp. medzi jednotlivými počítačmi pripojenými na sieť internet). Pre tento prenos bolo potrebné mať nainštalovaný na počítači *MusicShare* software, ktorý bolo možné získať zadarmo na stránke <http://www.napster.com>. Nakolko bolo týmto prenosom a zdieľaním hudobných nahrávok hromadne porušované autorské právo, odozva zo strany nahrávacích štúdií a niektorých umelcov (napr. Metallica alebo Dr. Dre) bola relatívne rýchla. Nahrávacie spoločnosti združené pod asociáciou RIAA⁶⁶ podali na spoločnosť Napster 6. decembra 1999 žalobu na náhradu škody a vydanie priebežného opatrenia zastaviť zdieľanie hudobných nahrávok. Po sérii odvolaní odvolací súd pre 9. obvod potvrdil⁶⁷ predchádzajúce rozhodnutie, ktoré pozastavilo službu Napster až do doby, kedy budú úplne vylúčené zo zdieľania všetky diela žalobcov. Bolo tým upravené a sprísnené pôvodné rozhodnutie, ktoré nariadilo

65 Rozhodnutie United States Court of Appeals for the Ninth Circuit zo dňa 12. 2. 2001, sp. zn. 00-16401 a 00-16403. *A&M Records, Inc. v. Napster, Inc.*, 239 F.3d 1004. Dostupné z [www: <http://www2.eff.org/IP/P2P/Napster/010212-opinion.pdf>](http://www2.eff.org/IP/P2P/Napster/010212-opinion.pdf) [cit 2011-03-04]

66 Recording Industry Association of America (RIAA) je americká asociácia nahrávacieho (hudobného) priemyslu, ktorá pôsobí ako obchodná spoločnosť vo Washingtone v Spojených štátoch amerických a zastupuje viac ako 1600 nahrávacích spoločností v USA. Jej hlavným poslaním je posilniť legálny obchod s hudobnými nahrávkami a ochrana autorských práv. Nahrávacie spoločnosti, ktoré sú členmi RIAA produkujú viac ako 90% legálnych nahrávok v USA. Dá sa teda povedať, že má táto spoločnosť v tomto smere v USA fakticky monopol. RIAA chráni duševné vlastníctvo svojich členov, monitoruje štátne a federálne zákony, nariadenia a pravidla. Mimo toho pôsobí v rámci lobingu a aktívne vplýva na vývoj legislatívy v danej oblasti. Viac informácií na *RIAA. Who We Are* [online]. [cit. 2011-03-04]. Dostupné z [www: <http://www.riaa.com/aboutus.php>](http://www.riaa.com/aboutus.php)

67 Rozhodnutie United States Court of Appeals for the Ninth Circuit zo dňa 25. 3. 2002, sp. zn. 01-15998, 01-16003, 01-16011, 01-16308. Dostupné z [www: <http://news.findlaw.com/hdocs/docs/napster/napster032502opn.pdf>](http://news.findlaw.com/hdocs/docs/napster/napster032502opn.pdf) [cit 2011-03-04]

Napsteru žalobcovi poskytnúť zoznam, podľa ktorého bude diela filtrovať (dané ustanovenie by bolo pre užívateľov jednoduché obísť pomenovaním súborov nejakým odlišným názvom resp. kódom). Súd teda rozhodol o nulovej tolerancii (zavedený filter zablokoval „iba“ 99,4% všetkých chránených diel)⁶⁸ a pre technickú náročnosť odfiltrovať všetky predmetné diela prakticky spôsobil zánik služby Napster vo forme v akej pôsobila. V súčasnosti služba funguje ako platená služba pre počúvanie hudby na objednávku a skôr pôsobí ako reklamná značka bez vyššej pridanej hodnoty oproti podobným službám. Honigsberg upozorňuje na zaujímavý fakt, že ak do doby vypnutia služby Napster predaj albumov narastal, po zrušení služby nasledoval badateľný pokles, Honigsberg argumentuje tým, že hudobný priemysel stratil jeden z dôležitých nástrojov reklamy. „*Pre veľa užívateľov Napsteru bolo výrazne rýchlejšie a jednoduchšie kúpiť si CD ako skopírovať pesničky za pomoci CD napalovačky, okrem toho CD napalovačka stála okolo 300 dolárov*“⁶⁹

Pre obmedzený obsah tejto práce uvedieme iba stručnú právnu analýzu sporu *A&M Records, Inc. v. Napster* (2001). Obširnu analýzu ponúka napríklad Bárta vo svojej diplomovej práci *Fenomén sdílení autorských děl na internetu* (2010).⁷⁰ Napster bol zažalovaný pre spoluzodpovednosť a zástupnú zodpovednosť za porušovanie autorských práv podľa *US Copyright Act*⁷¹ žalujúcich nahrávacích spoločností združených v RIAA. „*Žalobci doložili vlastníctvo, keď až 87% súborov dostupných na Napsteri môže byť chránených autorskými právami a viac ako 70% vlastnených alebo spravovaných žalobcami. Súd rozhodol, že užívatelia Napsteru porušili výlučné distribučné právo a právo reprodukcie. Vďaka tomu bolo dokázané priame porušenie.*“⁷²

Spoločnosť Napster na svoju obranu uviedla, že nedošlo k priamemu porušeniu práv zo strany užívateľov, keďže ich činnosť spadá pod *fair use*⁷³ (podľa § 107 *US*

68 HONIGSBERG, P.J. The Evolution and Revolution of Napster. In: *University of San Francisco Law Review*. 2002, roč. 36, s. 487 [cit. 2011-03-05] Dostupné z

www:<http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=peter_honigsberg>

69 HONIGSBERG, P.J. The Evolution and Revolution of Napster. s. 480

70 BÁRTA, J. *Fenomén sdílení autorských děl na internetu* [online]. 2010 [cit. 2011-03-04]. 68 s.

Magisterská diplomová práca. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedúci práce Radim Polčák. Dostupné z www: <http://is.muni.cz/th/170192/pravf_m/DP_Barta_sdileni.pdf?lang=en>

71 Copyright Act of 1976, Title 17 of US Code. Dostupné z

www:<<http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf>> [cit. 2011-03-04]

72 BÁRTA, J. *Fenomén sdílení autorských děl na internetu* [diplomové práca], s. 41

73 Pri posudzovaní *fair use* sa analyzujú štyri faktory – účel a charakter užívania (vrátane toho či sa jedná o komerčné využitie), povaha chráneného diela, veľkosť používaného diela vo vzťahu k celku (napr. pri recenzii knihy sa používajú iba určité pasáže a nie celé dielo), vplyv používania diela na

Copyright Act), teda použitie diel nie je porušením autorského zákona. Napster na svoju podporu uviedol, že v rámci jeho služieb dochádza k *fair use* činnostiam. Ako prvú uviedol činnosť *sampling*, pri ktorej užívatelia používajú diela iba dočasne pre účely posúdenia daného diela pred prípadnou kúpou (podobne ako je možnosť vypočuť si nahrávku pred kúpou v obchode). Súd však tento argument nepresvedčil, nakoľko si užívatelia mohli skladbu resp. album ponechať aj v prípade, ak sa pre kúpu nerozhodli, rovnako tak na internetových portáloch, ktoré sa zaoberajú predajom hudby, nie je možné vypočuť si celú skladbu ale iba ukážku. Napster však poskytoval celé hudobné dielo. Druhou činnosťou, ktorou sa hájil Napster, bol *space-shifting*, pri ktorom užívatelia získavajú prístup k už vlastneným nahrávkam (a majú teda možnosť počúvať ich po stiahnutí kdekoľvek na svete). Napster pri svojej obhajobe vychádzal so súdneho sporu *Recording Indus. Ass'n of Am v. Diamond Multimedia Sys., Inc. (1999)*⁷⁴. Tento argument však súd z pochopiteľných dôvodov zamietol, nakoľko užívateľ neposkytol danú skladbu resp. album iba pre vlastnú potrebu, ale dal ju bezplatne k dispozícii miliónom záujemcov po celom svete. Ďalšou činnosťou, ktorú uvádzal Napster ako obhajobu, bola distribúcia diel umelcov na základe ich súhlasu. Žalujúca strana sa však vyjadrila, že daný argument je bezpredmetný, nakoľko nie je predmetom sporu, keďže RIAA a nahrávacie spoločnosti daný súhlas neudelili. Súd teda konštatoval, že sa jednalo o priame porušenie autorského zákona zo strany užívateľov.

Súd zároveň riešil, či sa jednalo o komerčné alebo nekomerčné využitie. Odvolací súd argumentoval, že k dokázaniu komerčného využitia nie je potrebný priamy ekonomický prospech, užívatelia služby Napster získavali niečo, za čo bežne museli platiť (jednalo sa teda o nezákonné obohatenie). „*Tento argument bol podporený rozhodnutím vo veci Sega Enters, Ltd. v. MAPHIA (1994)*⁷⁵, kde komerčné

potenciálny trh (výpočet škody je však veľmi relatívny a podľa môjho názoru výrazne nadhodnotený, prípad českého speváka Jaromíra Nohavicu, ktorý zverejnil na internete niektoré svoje nové albumy a následne sa jeho album Jaromír Nohavica v Lucerně stal najpredávanejším albumom roku 2009, ukazuje, že zverejnenie diel na internete môže pozitívne ovplyvniť ich predajnosť resp. predajnosť albumov autora) alebo hodnotu chráneného diela.

74 *Recording Indus. Ass'n of Am. v. Diamond Multimedia Sys., Inc.*, 180 F.3d 1072, 1079 (9th Cir. 1999). Dostupné z [www:<http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/180_F3d_1072.htm>](http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/180_F3d_1072.htm) [cit. 2011-03-04]. V spore sa jednalo o presun MP3 súborov na prenosný prehrávač užívateľa, kde bol uznaný *space shifting* ako *fair use*. V súčasnosti je však daný precedens ohrozený, nakoľko nahrávacie spoločnosti a filmové štúdiá požadujú znemožnenie takéhoto používania. Vo viacerých krajinách nie je napríklad možné kopírovať CD alebo DVD pre vlastnú potrebu vlastníka originálneho CD/DVD, ak má CD resp. DVD technické ochranné prvky zabráňujúce kopírovaniu (čo sa dá však technicky obísť a prelomiť).

75 Rozhodnutie United States District Court for the Northern District of California z roku 1994. *Sega Enters. Ltd. v. MAPHIA*, 857 F. Supp. 679, 687 (N.D. Cal. 1994). Dostupné z

využitie bolo priznané jednotlivcom, ktorí sťahovali kópie videohier, aby si ich nemuseli kupovať“⁷⁶

V prípade samotnej služby Napster išlo o zodpovednosť za nepriame porušenie zákona. Napriek snahe spoločnosti odvolať na na spor *Sony Corp. v. Universal City Studios, Inc.* (1984)⁷⁷ súd rozhodol, že Napster vedel alebo mal vedieť, že jeho používatelia porušujú autorské práva žalobcov. „Vychádzal pritom z analýzy podobného prípadu vo veci *Technology Center v. Netcom On-Line Communication Services, Inc.* (1995)⁷⁸, kde správca systému mohol byť spoluzodpovedný za porušenie autorských práv iba v prípade, že dostal informáciu o konkrétnom čine, a napriek tomu neodstránil závadný obsah. Súd zistil, že napriek tomu, že Napster vedel o konkrétnom prípade nedovoleného zdieľania piesní a mohol zamedziť prístupu užívateľa poskytujúceho tieto nahrávky, žalovaný tak neurobil.“⁷⁹ Hmotné prispievanie bolo odvodené súdom z toho, že služba Napster prispela výrazne k zjednodušeniu zdieľania. Súd teda rozhodol, že Napster je spoluzodpovedný za porušovanie autorských práv a zamietol aj ďalšie argumenty tejto spoločnosti, ako napríklad to, že nemal finančný prospech z jednaní porušovateľov (čo bolo vyvrátené, nakoľko mal záujem o uverejňovanie reklám, ktoré boli zverejňované vo forme reklamných bannerov) a tiež zamietol možnosť ochrany podľa §512 *Digital Millennium Copyright Act*⁸⁰, kde je zakotvený inštitút *safe harbor*.⁸¹

Väčšina užívateľov Napsteru po ukončení jeho bezplatného zdieľania súborov začala využívať niektorú sieť peer-to-peer ďalšej generácie ako Grokster, Gnutella alebo sieť KaZaA (táto sieť je zaradovaná často už do tzv. tretej generácie *peer-to-*

www:<http://www.nyls.edu/user_files/1/3/4/30/84/85/114/135/sega.pdf> [cit. 2011-03-04]

76 BÁRTA, J. *Fenomén sdílení autorských děl na internetu* [diplomové práca], s. 43

77 *Sony Corp. v. Universal City Studios, Inc.*, 464 U.S. 417, 449-50 (1984). Dostupné z [www:<http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/464_US_417.htm>](http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/464_US_417.htm) [cit. 2011-03-04]. V spore sa jednalo o videorekordér Betamax, ktorý umožňoval nahrávanie filmov z televízie na kazety VHS, kedy bolo Najvyšším súdom USA rozhodnuté, že nebol dokázaný prioritný záujem spoločnosti Sony na nelegálnej činnosti, nakoľko videorekordér mal prioritnú funkciu odlišnú (podobne ako v prípade kopírovacích strojov nie je prioritou ich použitie pri falšovaní peňazí).

78 *Religious Technology Center v. Netcom On-Line Communication Services, Inc.*, 907 F. Supp. 1361 (N.D. Cal. 1995). Dostupné z [www:<http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/907_FSupp_1361.htm>](http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/907_FSupp_1361.htm) [cit. 2011-03-04]

79 BÁRTA, J. *Fenomén sdílení autorských děl na internetu* [diplomové práca], s. 46

80 *Digital Millennium Copyright Act of 1998*, Title 17 of US Code. Dostupné z [www:<http://en.wikisource.org/wiki/Digital_Millennium_Copyright_Act>](http://en.wikisource.org/wiki/Digital_Millennium_Copyright_Act) [cit. 2011-03-04]

81 Jedná sa o ustanovenie, ktoré je určené k zabráneniu podávania žalôb na poskytovateľov internetových služieb za porušenie autorských práv zo strany ich užívateľov. Dá sa v stručnosti povedať, že základný princíp *safe harbour* zbavuje viny poskytovateľa, pokiaľ o danom porušení nevedel, nebolo na jeho poďnet a bolo vykonané automatickým systémom.

peer). Tieto siete opäť relatívne rýchlo boli žalované zo strany RIAA a MPAA. Pre našu prácu je podstatný spor *Metro-Goldwyn-Mayer, Inc. v. Grokster Ltd.* (2005)⁸², nakoľko tento spor sa dostal až pred Najvyšší súd USA a prakticky vylúčil na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu uplatnenie rozhodnutia *Sony Corp. v. Universal City Studios, Inc.* (1984)⁸³ - tzv. *Betamax Defence* - v prípade *peer-to-peer* sieti. Súd nižšieho stupňa rozhodli v prospech siete Grokster, keď konštatovali, že samotný software pre zdieľanie počítačových súborov nie je protizákonný. Filmové štúdio Metro-Goldwyn-Mayer však pred Najvyšším súdom argumentoval, že pre uplatnenie *Betamax Defence* je potrebné, aby spôsob použitia, ktorý neporušuje právo, bol prevažujúcim spôsobom používania (ako to bolo v prípade výrobku spoločnosti Sony), navrhovalo tiež spresnenie, že výrobca môže byť chránený iba v prípade, ak z komerčného hľadiska je prioritný spôsob neporušujúci právo v komparácii s využitím, ktoré porušuje právo. Najvyšší súd sa stotožnil s tým, že v prípade siete Grokster nie je možné aplikovať *Betamax Defence*, a zároveň konštatoval, že „*ten, kto distribuuje zariadenie s cieľom propagovať jeho využitie smerujúce k porušovaniu autorských práv buď výslovným prejavom alebo inými súhlasnými krokmi podniknutými k podpore porušovania (autorských) práv, je zodpovedný za výsledne porušenie práva tretími stranami*“.⁸⁴

Súdny spor „The Pirate Bay“ je najznámejším sporom ohľadom porušovania autorských práv v Európe. Jeho dopad na spoločnosť bol a stále je výrazný, spôsobil dokonca vznik tzv. *single issue parties* ako je švédsky *Piratpartiet* (ktorá má v aktuálnom Európskom parlamente dvoch poslancov, ktorí sú členmi frakcie *The Greens – European Free Alliance*) alebo Česká pirátska strana. Pirátske strany sú medzinárodne združené v *International Pirate Party* (IPP), ktorá má k 28.2.2011 22 členov⁸⁵ (s výnimkou Kazachstanu členov tvoria európske krajiny). Z hľadiska ideológie môžeme

82 *Metro-Goldwyn-Mayer, Inc. v. Grokster Ltd.*, 545 U. S. (2005) Dostupné z www: <<http://www.law.cornell.edu/supct/html/04-480.ZS.html>> [cit. 2011-03-05]

83 *Sony Corp. v. Universal City Studios, Inc.*, 464 U.S. 417, 449-50 (1984).

84 cit. podľa TOPKA, P. Napster, Kazaa, Grokster - významné spory ohľadne peer-to-peer sítí v zahraničí. *IT právo* [online]. Praha : Spoločnosť pro právo informačných technológií, vydané 7. 11. 2006 [cit. 2011-03-05]. Dostupné z www: <<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=1931571>>. ISSN 1801-4089.

85 Podľa informácie IPP dostupnej na www:< http://int.piratenpartei.de/Members_of_the_PPI>[cit. 2011-03-07]. Viac informácií o IPP dostupných na www: < <http://int.piratenpartei.de>>[cit. 2011-03-07]

tieto strany charakterizovať ako liberálne a stredové s voličskou základňou medzi mladými ľuďmi s vyšším vzdelaním a žijúcich skôr v mestskom prostredí.

Projekt "The Pirate Bay" bol vytvorený švédskou organizáciou bojujúcou proti copyrightu *Piratbyrån* v novembri 2003 a samotná webová stránka www.thepiratebay.org začala fungovať v októbri 2004. Jej zakladateľmi boli Gottfrid Svartholm a Fredrik Neij. Prvým pokusom zamedziť zdieľanie obsahu chráneného autorským právom bolo zabavenie serverov (v počte 186 kusov) a technického vybavenia švédskou políciou v máji 2006⁸⁶, ktoré následne viedlo k neúspešnej žalobe IFPI, keď ich žiadosť na okamžité zastavenie prevádzky portálu bola zamietnutá. Činnosť The Pirate Bay bola zastavená iba na tri dni. Po konfiškácii serverov a výraznej medializácii prípadu výrazne stúpol počet užívateľov stránky. Americké a nórske filmové štúdiá a švédske nahrávacie štúdiá žiadali v žalobe o náhradu škody vo výške 115 miliónov SEK a o zastavenie prevádzky portálu. Napriek súdnemu sporu, ktorý prebiehal v roku 2009 a 2010, a ktorý je popísaný nižšie, webová stránka je stále aktívna a v marci 2011 je 87. najnavštevovanejšou na svete.⁸⁷

Štokholmský obvodný súd vo svojom konaní (B 13301-06)⁸⁸ dňa 17. apríla 2009 vyniesol rozsudok nad štyrmi prevádzkovateľmi serveru The Pirate Bay pre porušenie §§ 1,2,46,53,57 švédskeho autorského zákona (1960:729)⁸⁹ a § 4 hlavy 23 švédskeho trestného zákona (1999:36), súd ich odsúdil na jeden rok nepodmienečne a zaplatenie pokuty v súhrnnej výške približne 32 miliónov SEK.⁹⁰ Všetci štyria prevádzkovatelia serveru The Pirate Bay sa voči rozhodnutiu súdu odvolali, odvolací súd *Svea Hovrätt* v Štokholme vydal verdikt nad tromi obžalovanými dňa 26. novembra 2010 (jeden z obžalovaných zo zdravotných dôvodov bude súdený v náhradnom

86 NILSSON, L.G.: Swedish police scupper Piratebay. Raid unleashes torrent of abuse. In: *The Register* [online], vydané 31. 05. 2006 [cit. 2011-03-07]. Dostupné z [www: <http://www.theregister.co.uk/2006/05/31/piratebay_raid/>](http://www.theregister.co.uk/2006/05/31/piratebay_raid/)

87 Údaj podľa merania spoločnosti Alexa. [cit. 2011-03-07] Dostupné z [www: <http://www.alexa.com/siteinfo/thepiratebay.org>](http://www.alexa.com/siteinfo/thepiratebay.org) V rámci krajín je stránka najnavštevovanejšia vo Švédsku (15.), Srbsku (23.) a Fínsku (24.). V Českej republike nie je stránka podľa tohto prieskumu v prvej 500.

88 Stockholm District Court, Division 5, Unit 52, Verdict B 13301-66, 17 April 2009. Neoficiálny anglický preklad rozhodnutia je dostupný na [www: <http://www.ifpi.org/content/library/Pirate-Bay-verdict-English-translation.pdf>](http://www.ifpi.org/content/library/Pirate-Bay-verdict-English-translation.pdf)[cit. 2011-03-07].

89 Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (voľne preložiteľné ako Zákon o copyrighte pri literárnych a umeleckých dielach). Neoficiálny anglický preklad je dostupný na [www: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/13/02/85/96e05389.pdf>](http://www.regeringen.se/content/1/c6/13/02/85/96e05389.pdf)[cit. 2011-03-07].

90 Najvyššia suma bola prisúdená filmovým štúdiám 20th Century Fox, Mars Media a Columbia Pictures Industries

termíne). Odvolací súd potvrdil (B 4041-09)⁹¹, že The Pirate Bay má zodpovednosť za nelegálne zdieľanie súborov a príslušnú kriminálnu činnosť. Znížil tresty odňatia slobody na štyri až desať mesiacov a zároveň zvýšil výšku pokuty z 32 miliónov SEK na 46 miliónov SEK, nakoľko priznal škandinávskym nahrávacím a filmovým štúdiám plnú požadovanú náhradu škody. Súdny spor však ešte v súčasnosti nie je právoplatný, pretože obžalovaní sa odvolali na Najvyšší súd Švédska *Högsta domstolen*.⁹²

Nakoľko švédsky autorský zákon nepozná nepriamu formu porušovania autorských práv, súd musel dokázať napomáhanie k trestnému činu formou účasti na páchaní trestného činu a pomáhanie a uľahčovanie takého konania. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa švédskeho trestného zákona a autorského zákona k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu porušovania autorských práv postačí, aby došlo k prezentácii diela na verejnosti, a nie je potrebné, aby boli splnené ďalšie podmienky, napr. nie je vyžadovaný vznik škody, jednanie v rámci zárobkovej činnosti a pod. Súd z dôvodu nedostatku dôkazov neriešil, či dochádza k porušovaniu zákona aj v prípade sťahovania diel, rovnako tak neriešil podľa Čermáka relevantnú otázku, či dochádza k porušovaniu práv, aj keď užívatelia zdieľajú časti súborov, ktoré sú samostatne nevyužiteľné.⁹³

Štokholmský obvodný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že je jednoznačne dokázateľné, že webová stránka The Pirate Bay za pomoci BitTorrent trackeru napomáhala k páchaniu trestnej činnosti tretími osobami. Ak užívateľ ponúkne k zdieľaniu dielo chránené autorským zákonom, porušuje jeho ustanovenia, pri sťahovaní diela však môže táto činnosť spadať pod tzv. voľné použitie (v českom autorskom zákone spadá pod §§ 30-39).⁹⁴

Prevádzkovatelia portálu sa bránili, že súdiť ich je rovnaké ako súdiť výrobcov áut za to, že prekračujú vyrobené autá rýchlosť. Zároveň sa odvolali na tzv. obhajobu King Kongom (*King Kong Defense* – stala sa následne mediálne veľmi populárna), keď

91 Svea Hovrätts dom den 26 november 2010 i mål nr B 4041-09 (Judgment of the Svea Court of Appeals of 26 November 2010 in case No. B 4041-09)

92 PLOGELL, M.- ULLBERG, E.: The Pirate Bay Appeal. In: *IRIS Merlin. The Audiovisual Law Information Wizard* [cit. 2011-03-07]. Dostupné na www: <<http://merlin.obs.coe.int/iris/2011/2/article37.en.html>>

93 ČERMÁK, J. Ochrana autorského práva v prostredí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlídnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. In: *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 8, s. 275

94 Podľa §29 ods. 1 zákona 121/2000 Sb. však voľné použitie musí spĺňať tzv. trojstupňový test „Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.“

sa odvolávali na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8.6.2000 o elektronickom obchode⁹⁵ a argumentovali tým, že ich užívatelia vystupujú v systéme BitTorrent pod rôznymi prezývkami ako King Kong a nie je možné jednoducho odhaliť ich identitu.⁹⁶ Odvolávali sa teda na zmienenu smernicu, ktorá obmedzuje zodpovednosť subjektov za ukladanie a prenos obsahu poskytnutého tretími stranami v rámci komunikačných sietí (odsek 42⁹⁷ smernice 2000/31/ES, ďalej obmedzenú zodpovednosť upravujú aj odseky 43 až 48 danej smernice). Súd aplikáciu smernice 2000/31/ES zamietol, nakoľko dokázal, že prevádzkovatelia stránky The Pirate Bay si boli vedomí, že medzi torrentmi je veľká časť metadát, ktoré odkazujú na diela chránené autorským právom. The Pirate Bay teda spadá pod odsek 44 Smernice 2000/31/ES, ktorý hovorí, že „*poskytovateľ služieb, ktorý úmyselne spolupracuje s jedným z príjemcov svojich služieb, s cieľom vykonávať nezákonnú činnosť, koná nad rámec svojich činností „púheho kanála“ alebo „zaznamenávania informácií v pamäti“ a preto nemôže využiť výhody v podobe výnimiek ustanovených pre tieto činnosti.*“

Daný spor ešte nie je uzavretý, bude preto zaujímavé sledovať rozhodnutie Najvyššieho súdu Švédska a prípadne aj Európskeho súdu pre ľudské práva resp. Súdneho dvoru Európskej únie. Spor ohľadom The Pirate Bay prebieha desať rokov po spore Napster a dokazuje, že technologický pokrok umožňuje nachádzať stále nové možnosti obchádzania zákonov v oblasti autorských práv. Vystáva tak otázka, či nenastal čas výrazne zreformovať dané zákony a prispôbiť ich technologickému pokroku.

Posledným sporom, ktorým sa v našej práci budeme obšírnejšie zaoberať, je spor *BREIN v. Mininova* (2009).⁹⁸ Portál Mininova.org funguje na rovnakom princípe ako

95 Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode). Dostupné z [www: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:25:32000L0031:SK:PDF>](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:25:32000L0031:SK:PDF) [cit. 2011-03-08]

96 The Pirate Bay trial. *Wikipedia* [online]. Last modified 25 February 2011 [cit. 2011-03-08]. Dostupné z [www: <http://en.wikipedia.org/wiki/The_Pirate_Bay_trial>](http://en.wikipedia.org/wiki/The_Pirate_Bay_trial)

97 Ods. 42 smernice 2000/31/ES hovorí, že: „*výnimky zo zodpovednosti ustanovené v tejto smernici sa vzťahujú len na prípady, kde činnosť poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti je obmedzená na technický proces prevádzky a poskytovania prístupu ku komunikačnej sieti, prostredníctvom ktorej sa prenášajú alebo dočasne uchovávajú informácie sprístupnené tretím stranám s jediným účelom, zabezpečiť, aby bol prenos efektívnejší, táto činnosť má výlučne technickú, automatickú a pasívnu povahu, ktorá znamená, že poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti nemá ani nepozná, ani nemá kontrolu nad informáciami, ktoré sú prenášané alebo uchovávané.*“

98 Rozhodnutie 250077/ HA ZA 08-1124 Stichting Bescherming Rechten Entertainment Industrie Nederland, BREIN v. MININOVA BV. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na

[www: <http://jure.nl/bj6008_voorbeeld.pdf>](http://jure.nl/bj6008_voorbeeld.pdf) Pre účely práce bol použitý orientačný pracovný preklad

The Pirate Bay a ponúka možnosť získať prístup k torrentom a následne k zdieľaniu súborov. Súd v Holandsku v auguste 2009 rozhodol, že portál musí do troch mesiacov od vydania rozhodnutia zaviesť účinný systém na filtrovanie torrentov, ktoré odkazujú na diela chránené autorským zákonom (žalobca – BREIN zastupoval hudobné a filmové štúdiá). V plnom rozsahu uznal podiel portálu Mininova.org na nepriamom porušovaní autorských práv (napr. tým, že umožnil vyhľadávanie medzi súbormi, ich kategorizáciu, rôzne rebríčky popularity a pod.), zároveň súd rozhodol, že z porušovania autorských práv mal prevádzkovateľ webovej stránky finančný prospech (bannerová inzercia) a tiež to, že nie je možné sa odvolávať na ochranu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8.6.2000 o elektronickom obchode. Zároveň súd konštatoval, že je technicky možné filtrovať a odstraňovať súbory porušujúce autorské práva, nakoľko prevádzkovatelia podobným spôsobom odstraňujú súbory, ktoré obsahujú napríklad vírusy alebo pornografiu. Súd v Utrechte tiež dokázal, že prevádzkovatelia Mininovy aktívne podporovali užívateľa vystupujúceho pod menom „aXXo“⁹⁹ a v diskusiách obhajovali zdieľanie súborov chránených autorským zákonom.

Tri mesiace po rozhodnutí súdu v Utrechte prevádzkovatelia portálu Mininova.org v novembri 2009 vymazali 99,3% torrentov, ktoré odkazovali na súbory chránené autorským právom. Celosvetová návštevnosť stránky následne poklesla z prvej stovky do tretej tisícky a úlohu a návštevníkov Mininovy prebral portál isoHunt.¹⁰⁰

z holandčiny do slovenčiny cez Google Translate.

99 aXXo- je internetová prezývka osoby pravdepodobne zo Spojených štátov, ktorá je veľmi populárna na peer-to-peer sieťach pre zdieľanie filmov v DVD kvalite upravených na veľkosť 700 Mb (veľkosť CD). V sieťach peer-to-peer sú torrenty od tejto osoby štandardne vo forme Name.Of.Movie[year]DvDrip[Eng]-aXXo.avi. Viac na aXXo. *Wikipedia* [online]. Last modified 26 February 2011 [cit. 2011-03-16]. Dostupné z www: <<http://en.wikipedia.org/wiki/AXXo>>

100 *Mininova Traffic Plummets After Going „Legal“* [TorrentFreak online]. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na www:<<http://torrentfreak.com/mininova-traffic-plummets-after-going-legal-091205/>> Portál isoHunt patrí v súčasnosti medzi najnavštevovanejšie BitTorrentové siete, pokusy o jeho odpojenie boli zatiaľ neúspešné. Portál ponúka napríklad tzv. verifikáciu - TorrentBox Verified – cez sesterskú stránku TorrentBox.com, čím potvrdzuje obsah zdieľaného súboru (a teda *de facto* sa zaručuje, že daný torrent umožňuje zdieľanie konkrétneho filmu).

8 KOMPARÁCIA AUDIOVIZUÁLNYCH AUTORSKÝCH PRÁV V EÚ A USA

Základným rozdielom medzi autorskoprávnu ochranou audiovizuálnych diel v USA a v EÚ je v samotnom pôvode práva. Právny systém USA vychádza (rovnako ako v Európe právny systém Spojeného kráľovstva a Írska) z *common law*. Kontinentálny systém je tradične kódexový a vychádza z priamej ochrany. Musíme však upozorniť, že nástupom komunitárneho práva EÚ sa tento rozdiel bude v budúcnosti výrazne redukovať. Tiež je potrebné upozorniť na skutočnosť, že aj Spojené štáty majú relatívne obširny autorský zákon, teda pozitívnoprávnu normu.

Jedným zo základných rozdielov medzi systémom autorských práv v EÚ (tzv. kontinentálny systém) a USA (tzv. angloamerický systém) bol princíp formálnosti v USA (registrácia v *U.S. Copyright Office*) a princíp neformálnosti v Európe (vznik autorského práva automaticky po vytvorení diela vo forme, ktorá sa dá vnímať zmyslami). Od roku 1976 (Copyright Act) resp. 1988 (Bernský dohovor) však tento rozdiel upustením od povinnej registrácie v USA zaniká a v rámci komparácie môžeme v súčasnosti pozorovať vzájomnú podobnosť. Americký úrad pre autorské práva však naďalej odporúča registráciu z dôvodu prípadných sporov o autorstvo v budúcnosti, v praxi sa teda registrácia v USA stále využíva.

V súčasnosti stále existujúcim rozdielom v angloamerickej úprave je autorský princíp, keď v USA alebo vo Veľkej Británii môže byť vlastníkom autorských práv aj právnická osoba (v USA inštitút „*work for hire*“). V angloamerickom systéme je tiež kladený väčší dôraz na majetkové práva (právo duševného vlastníctva) na rozdiel od kontinentálneho systému, kde ide prioritne o osobnostné práva (autorské právo). USA dodnes neuznávajú koncept morálnych práv autora diela a preferujú prístup, ktorý prioritne vyzdvihuje ekonomické využitie diela. V USA je tiež verejný záujem majetkovej ochrany diela kladený pred záujmom a právom autora.¹⁰¹ Vo všeobecnosti v oboch systémoch platí princíp teritoriality, to znamená, že autorské práva samotné nemajú exteritoriálnu pôsobnosť. Dôkazom je napríklad rozdielna doba ochrany po smrti autora. V súčasnosti však rozšírením Bernského dohovoru aj na USA a Kanadu a prijatím smernice 2001/29/ES (tzv. informačná smernica) sa začína uplatňovať minimálne vo vyspelých krajinách sveta určitý štandard ochrany autorských práv, ktorý

101 BIRNHACK, M.D. *Copyrighting Speech: A Trans-Atlantic View*. p. 39 In: ed. TORREMANS, L.C. *Copyright and Human Rights*. 1. vyd. The Hague: Kluwer Law International, 2004.

zaručuje *de facto* exteritoriálnu pôsobnosť týchto práv. Napriek tomu môžeme konštatovať zásadný rozdiel v samotnom ponímaní diela, pretože na jednej strane v USA sa jedná o majetkovú ochranu audiovizuálnych diel (a teda ochranu diela ako takého a jeho ekonomického zhodnotenia v budúcnosti), naopak v kontinentálnom európskom práve ide skôr o ochranu autora. Na tomto mieste však treba uviesť, že aj keď v kontinentálnej Európe nemôže byť vlastníkom pôvodných autorských práv právnická osoba (teda právnická osoba nemôže dielo „vytvoriť“), právnická osoba môže byť dedičom autorských práv (v ČR to zakotvujú §26 ods. 2 a § 26 ods. 3 autorského zákona 121/2000 Sb.), dedičom môže byť napríklad štát.

Čo sa týka samotného diela a procesu jeho vytvorenia, tak v oboch právnych systémoch je potrebná určitá miera kreativity, a teda pod ochranu autorského práva spravidla nespadá jednoduchý záznam (napr. 5 minútový záber na strom a pod.). Treba však upozorniť na skutočnosť, že v USA je tento prístup zakotvený iba posledných 20 rokov od súdneho sporu *Feist v. Rural* (1991)¹⁰², ktorý stanovil, že pod autorské právo spadajú iba diela, ktoré boli vytvorené s viac ako minimálnou mierou kreativity. Je teda otázne, či sa autorskoprávna ochrana v USA vzťahuje aj na niektoré filmové diela Andyho Warhola, nakoľko napríklad jeho film *Empire*¹⁰³ tvorí iba viac ako osemhodinový statický záber na Empire State Building. Táto otázka ešte podľa našich znalostí nebola nastolená, ak by sa však uznala tomuto filmu viac ako minimálna miera kreativity, znamenalo by to možnú „umeleckosť“ aj záberov priemyselnej kamery v obchode.

Ďalším dôležitým rozdielom je v Spojených štátoch obširnejšie chápanie tzv. voľného použitia diela, ktoré nevyžaduje súhlas autora. Prejavuje sa to aj podrobným rozpísaním *fair use*. Na rozdiel od českého autorského zákona (ako *pars pro toto*), *Copyright Act of 1976* napríklad v §107 zakotvuje aj viacnásobné kopírovanie diela pre vzdelávacie potreby (napr. kopírovanie diela pre všetkých žiakov v triede), v §108b umožňuje viacnásobné rozmnožovanie diela (maximálne však tri kusy), ak sa jedná o dielo zatiaľ nepublikované. Na druhej strane oba zákony majú spoločnú ochranu paródii diel (aj keď v českom autorskom zákone vychádzame iba zo všeobecného ustanovenia §31 – citácia), v USA existuje precedens, súdny spor *Cambell v. Acuff-Rose Music, Inc.*

102 *Feist Publications, Inc. v. Rural Telephone Service Co.*, 499 U.S. 340 (1991). Dostupné z [www: <http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/499_US_340.htm>](http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/499_US_340.htm) [cit. 2011-03-20].

103 *Empire* (1964 film). *Wikipedia* [online]. Last modified 25 January 2011 [cit. 2011-03-20]. Dostupné z [www: <http://en.wikipedia.org/wiki/Empire_%281964_film%29>](http://en.wikipedia.org/wiki/Empire_%281964_film%29).

(1994)¹⁰⁴, kedy Najvyšší súd USA rozhodol, že paródia pesničky „*Oh, Pretty Woman*“ spadá pod ustanovenie o *fair use*.

V oblasti súdnych sporov voči prevádzkovateľom sietí typu peer-to-peer resp. BitTorrent môžeme badať na oboch stranách Atlantického oceánu výrazne represívny spôsob riešenia problému, v prvej fáze sa nahrávacie spoločnosti a filmové štúdiá snažia žalovať jednotlivých užívateľov a následne žalovať a požadovať odškodnenie od správcov daných webových stránok. Keďže internet je medzinárodný, relatívne limitujúca je skutočnosť (na základe Bernského dohovoru/TRIPS), že žalobca môže žalovať iba na území, kde sídli prevádzkovateľ resp. fyzická osoba, ktorá porušila jeho práva. Preto napríklad spor amerických filmových štúdií voči The Pirate Bay prebieha vo Švédsku.¹⁰⁵

Na základe právnej úpravy autorských práv je aj v Spojených štátoch aj v EÚ štandardne poskytovaná ochrana dielam sedemdesiat rokov po smrti autora. V USA je však tiež zakotvená ochrana diel „*work for hire*“ na 120 rokov. Hudobným nahrávkam vytvoreným pred 15. februárom 1972 americký *Copyright Act of 1976* dokonca podľa §301c poskytuje ochranu až do roku 2067, čím umožňuje ochranu u niektorých diel dlhšiu ako 150 rokov. Na základe zmien autorského práva v 20. resp. 21. storočí môžeme predikovať, že ak sa bude blížiť zánik ochrany autorských práv a prechod filmov pod voľné dielo, silný lobing bude mať za následok ich ďalšie predĺženie. Tento postup však podľa nášho názoru nie je morálne obhájiteľný, nakoľko v prípade patentov je poskytovaná ochrana výrazne kratšia.

Spoločným prvkom aj v krajinách Európskej únie aj v USA je zakotvenie autorských práv priamo v ústave. Nejedná sa teda o odvodené právo (ako je to v USA v prípade práva na súkromie) ale o právo exaktne dané. Je teda možné poukazovať na určitý dichotomický vzťah medzi autorským právom a slobodou prejavu, nemožno však namietat' protiústavnosť.

Rozdielne je aj ustanovenie o náhrade škody, v prípade USA je veľmi široké rozpätie od 750 USD až do 150,000 USD za každé dielo (§504 *Copyright Act of 1976*), podľa Smernice Rady a Európskeho parlamentu 2004/48/ES (vid'. kapitola 5.1) je

104 Campbell v. Acuff-Rose Music, Inc., 510 U.S. 569 (1994). Dostupné z [www:](http://www.law.cornell.edu/supct/html/92-1292.ZS.html)

<<http://www.law.cornell.edu/supct/html/92-1292.ZS.html>> [cit. 2011-03-20].

105 BASSETT, J.E.. Unanswered Arguments After The Pirate Bay Trial: Dropping Sail in the Safe Harbors of the EU Electronic Commerce Directive. In: *North Carolina Journal of Law & Technology*, Volume 12, Issue 1, Fall 2010, p. 77-78 [cit. 2011-03-09]. Dostupné z [www:](http://jolt.unc.edu/sites/default/files/Bassett_JE_Win_v12i1_67_98.pdf) <http://jolt.unc.edu/sites/default/files/Bassett_JE_Win_v12i1_67_98.pdf>

náhrada do výšky skutočnej škody, avšak niektoré krajiny priznávajú dvojnásobok resp. trojnásobok licenčného poplatku. Daná smernica umožňuje, pre náročnosť vyčíslenia resp. dokázania výšky skutočnej škody, bezdôvodného obohatenia a primeraného zadosťučinenia, stanoviť ich náhradu paušálnou čiastkou vo forme licenčného poplatku.

Napriek odlišnostiam medzi ochranou autorských práv audiovizuálnych diel v USA a v Európe, z ktorých niektoré sme uviedli v tejto kapitole, môžeme konštatovať, že obe ponímania autorskoprávnej ochrany majú veľkú množinu spoločných prvkov. Táto skutočnosť má dva základné dôvody. Prvým z dôvodov je medzinárodná ochrana autorských práv – Bernský dohovor, TRIPS, WIPO – ktorá stanovila určitý medzinárodný štandard autorských práv, ktorý je výsledkom prieniku odlišného ponímania v krajinách na opačnom brehu Atlantického oceánu. Druhým dôvodom je stieranie geografických a politických hraníc v digitálnej dobe a výrazné porušovanie autorských práv audiovizuálnych diel zdieľaním na internete. Táto skutočnosť núti kolektívne organizácie ako RIAA a MPAA sledovať autorskoprávnu legislatívu prakticky po celom svete. Napriek tomu ochrana autorských práv audiovizuálnych diel je v USA v mnohých bodoch odlišná a spôsobuje ju celkové odlišné ponímanie týchto práv.

Vychádzajúc z genézy autorských práv a súčasného stavu je dôvodný predpoklad ďalšieho zblížovania európskeho a amerického práva.

9 ZÁVER A ZHODNOTENIE

Oblasť autorských práv audiovizuálnych diel je téma, ktorá sa nedá vyčerpať prácou nášho rozsahu. Na základe vyššie uvedeného vidieť, že je to oblasť, ktorá sa neustále vyvíja a je predpoklad ďalších výrazných zmien v najbližšej dobe. V stručnom popise súčasného stavu, ktorý sme reflektovali cez súdne spory The Pirate Bay, Mininova, Napster a Grokster, sme ukázali aktuálne problémy pri ochrane autorských práv. Zároveň sme porovnali základne rozdiely ponímania autorskoprávnej ochrany audiovizuálnych diel v USA a v Európskej únii. Pokúsime sa na záver rozšíriť pohľad o náčrt možností ďalšieho vývoja.

V oblasti ďalšieho vývoja *de lege ferenda* je možné predpokladať, podľa nášho názoru, že vznikne nejaký spôsob všeobecného poplatku (napr. daň z prenesených gigabajtov)¹⁰⁶. Z minulosti môžeme badať podobný postup v prípade súkromného rozmnožovania autorských diel, kedy bolo zhodnotené, že dané rozmnožovanie na súkromné účely nie je možné reálne kontrolovať a zaviedli sa poplatky z nahrávacích zariadení a prázdnych nosičov.¹⁰⁷ Extenzívna ochrana osobných údajov tiež často znemožňuje poskytovanie informácií o klientoch poskytovateľov internetového pripojenia a IP adresa sa pokladá za osobný údaj.¹⁰⁸ Ďalším problémom je možnosť anonymného pripojenia, ktoré ponúkajú viaceré peer-to-peer siete často za malý poplatok.¹⁰⁹ V takýchto prípadoch je identifikáciu zdieľajúceho klienta prakticky

106Návrhom môže byť napríklad zdanenie prenosu, čo by sa premietlo do poplatkov za pripojenie, ktoré užívateľ platí internetovému poskytovateľovi. Pri súčasnom stave cien, rýchlosti pripojenia a zdieľaných dát sa mi javí najreálnejšia cena 1 euro za 10Gb. Ak si užívateľ stiahne dielo v nižšej kvalite – napr. skompromitované na 700 Mb - tak by platil nižšiu sumu ako v prípade DVD resp. Blu-ray kvalite. Dá sa namietat, že týmto spôsobom by boli znevýhodnení užívatelia, ktorí síce používajú internet, ale nesťahujú diela chránené autorským právom. Podobne je to v súčasnosti aj v prípade poplatkov za prázdne nosiče, kopírovacie stroje a pod. Daný návrh dávame na zváženie. Výhodou by však bola možnosť merania, ktoré diela boli stiahnuté a následné férovejšie rozdelenie poplatku.

107Napríklad v rozhodnutí nemeckého Spolkového súdneho dvora zo dňa 29.5.1964, Ib ZR 4/63 „Personalauseweise“ prevážilo právo na ochranu súkromia pred ochranou autorského práva. V tomto prípade išlo o spor vyvolaný snahou kolektívnych správcov autorských práv presadiť povinnosť predajcov spotrebnej elektroniky evidovať spotrebiteľa, ktorý kupoval prístroje, ktoré mohli slúžiť k súkromnému rozmnožovaniu (magnetofóny), a žiadať pri tom predloženie preukazu totožnosti. (cit. podľa poznámky pod čiarou číslo 40 DOBEŠ, P. Technické prostriedky ochrany autorských práv z pohľadu mezinárodného, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona – 2. časť. In: *Právni rozhledy*. 2006, roč. 14, č. 18, s. 662

108Určítym pokusom bolo vo Francúzsku prijatie zákona *Loi favorisant la diffusion et la protection de la création sur Internet* (tzv. HADOPI zákon), ktorý mal umožňovať odpojiť internetového piráta do niekoľkých upozorneniach. Tento zákon však bol uznaný za protiústavný a po úprave je možné odpojiť užívateľa až po riadnom súdnom procese.

109Sesterská spoločnosť prevádzkovateľa bittorrentovej siete isoHunt BTGuard ponúka „anonymizáciu“ za 5,95 USD. *BTGuard* [cit. 2011-03-20]. Dostupné na [www.<http://btguard.com>](http://btguard.com)

nemožná. Predpokladáme, že kopírovanie a zdieľanie pre súkromné účely bez komerčného efektu bude v každom prípade dekriminalizované a bude sa hodnotiť iba v priestupkovom konaní. Pri súčasnom technickom nastavení siete typu BitTorrent nie je možné iba jednoduché kopírovanie a každý užívateľ pri sťahovaní súboru je, minimálne na určitý čas, aj distribútorom. Môžeme teda súhlasiť s tvrdením, že hranice autorských práv nie sú neobmedzené a ich limitácia umožňuje ich toleranciu v spoločnosti.¹¹⁰ Predpokladáme, že tieto hranice budú v budúcnosti upravené smerom k väčšej voľnosti.

Zároveň môžeme predikovať väčšiu univerzálnosť autorskoprávnej ochrany, ktorá bude stierať rozdiely medzi USA a EÚ, bude sa jednať prioritne o oblasť obchodného resp. trestného práva. V každom prípade môžeme očakávať dynamický rozvoj spôsobený zmenou technológií a spôsobu nazerania na samotné autorské práva.

¹¹⁰GORDON, W.J. *Do We have a Right to Speak with Another's Language? Eldred and the Duration of Copyright*. p. 129 In: ed. TORREMANS, L.C. *Copyright and Human Rights*. 1. vyd. The Hague: Kluwer Law International, 2004.

10 RESUMÉ

The main subject of this thesis is comparison of copyright protection of audiovisual works in the European Union and the United States of America. It's confrontation of European continental law and common law as well. The thesis is divided to nine chapters – introduction, methodology, basic terms, historical digest of audiovisual copyright protection, current status of copyright in the European Union and in the Czech republic, current status in the USA, analyzes of case law (A&M Records, Inc. v. Napster, MGM v. Grokster Ltd., “The Pirate Bay case” and BREIN v. Mininova), comparison of copyright and conclusion with resume. The basic methodology is multilateral macro and micro comparison with historic-juridical method.

Historical review started with Statue of Queen Ann (1709/1710), the oldest well-know copyright act, and well-know case law Donaldson v. Beckett (1774). The first international copyright protection is Bern Convention (1886) which is still valid (with the last change in 1971 Paris revision). International copyright are protected with TRIPS agreement (covered with World Trade Organization) and WCT&WPPT (covered with World Intellectual Property Organization). The most important technological changes in copyright protection are Internet, Peer-to-Peer networks and Piracy. The fourth chapter are basic technological information about Peer-to-Peer with historical digest included. The next chapter discussed about Czech Copyright Act 121/2000 and European Union Copyright Law (including the list of directions). American Copyright Summary is based on Copyright Act of 1976, Copyright Term Extension Act of 1998, Digital Media Consumers' Right Act and Family Entertainment and Copyright Act of 2005.

The core of thesis is case law (focused on the Napster and the Pirate Bay cases) and comparison between European union and USA copyright. The main determinations are facts of lots of common points in both systems and trend of wiping of differences. On the other side, common law is included with corporation copyright (work for hire) and more economical aspect of copyright protection. European continental author's rights are based on moral rights of author. In the EU the main author of the movie is director, in US producer. *De lege ferenda* is part of conclusion - we predicted change of copyright' s philosophy in the close future (inclusive of some kind of Internet Taxation).

11 ZOZNAM POUŽITÝCH PRAMEŇOV

11.1 KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

COOKE, E.J. *Ústava Spojených štátov amerických*. 1. vyd. Bratislava: Nadácia Občan a demokracia, 1999. 150 s. ISBN 80-967169-8-0.

ČERMÁK, J. *Internet a autorské práva*. 2. aktualizované a rozšírené vydanie. Praha: Linde Praha, a.s., 2003. 251 s. ISBN 80-7201-423-4.

HARVÁNEK, J. a kol.: *Teórie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 501 s. ISBN 978-80-7380-104-5.

HRABÁNEK, J. *Film z hľadiska autorského práva. Otázky a odpovedi*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2009. 88 s. ISBN 978-80-7201-794-2.

KAMINA, P. *Film Copyright in the European Union*. 1. vyd. New York: Cambridge University Press, 2002. 432 s. ISBN 978-0-521-77053.

KŘÍŽ, J. *Ochrana autorských práv v informační společnosti*. 1. vyd. Praha: Linde, 1999. 252 s. ISBN 80-7201-190-1.

KUKLÍK, J.- SELTENREICH, R. *Dějiny anglo-amerického práva*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2007. 880 s. ISBN 978-80-7201-688-4.

ed. ŠVIDROŇ, J. *Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva*. 1. vyd. Bratislava 2009: VEDA vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. 680 s. ISBN 978-80-224-1033-5.

ed. TORREMANS, L.C. *Copyright and Human Rights*. 1. vyd. The Hague: Kluwer Law International, 2004. 184 s. ISBN 90-411-2278-8.

VOJČÍK, P. - MIŠČÍKOVÁ, R. *Základy práva duševného vlastníctva*. 1. vydanie. Košice: TYPOPRESS, 2004. 342 s. ISBN 80-89089-22-4.

11.2 ODBORNÉ ČLÁNKY

BASSETT, J.E.. Unanswered Arguments After The Pirate Bay Trial: Dropping Sail in the Safe Harbors of the EU Electronic Commerce Directive. In: *North Carolina Journal of Law & Technology*, Volume 12, Issue 1, Fall 2010, p. 67-97 [cit. 2011-03-09]. Dostupné z www: <http://jolt.unc.edu/sites/default/files/Bassett_JE_Win_v12i1_67_98.pdf>.

ČERMÁK, J. Ochrana autorského práva v prostredí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlédnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. In: *Právní rozhledy*. 2010, roč. 18, č. 8, s. 272-280.

DIETZ, A. Nový český autorský zákon – Európsky špičkový produkt. In: *Duševné vlastníctvo*. 2004, roč. 7, č. 2, s. 6-14. ISSN 1335-2881.

DOBEŠ, P. Technické prostredky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona – 1. část. In: *Právní rozhledy*. 2006, roč. 14, č. 17, s. 619-623.

DOBEŠ, P. Technické prostredky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona – 2. část. In: *Právní rozhledy*. 2006, roč. 14, č. 18, s. 661-669.

DOLOBÁČ, M. Právne aspekty televízneho a rozhlasového vysielania prostredníctvom internetu. In: *Duševné vlastníctvo*. 2007, roč. 10, č. 3, s. 17-19. ISSN 1335-2881.

HEČKOVÁ, Z. Európska komisia proti falšovaniu a pirátstvu. In: *Duševné vlastníctvo*. 2010, roč. 14, č. 1, s. 24-29, ISSN 1335-2881.

HLADKÝ, J. - KRATOCHVÍL, J. K první novele autorského zákona. In: *Právní rozhledy*. 2005, roč. 13, č. 5, s. 162-167.

HOMIGSBERG, P.J. The Evolution and Revolution of Napster. In: *University of San Francisco Law Review*. 2002, roč. 36, s. 473-508. [cit. 2011-03-05] Dostupné z [www:<http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=peter_honigsberg>](http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=peter_honigsberg).

KROPAJ, M. Právne a mimoprávne interdisciplinárne aspekty filmového diela. In: *Duševné vlastníctvo*. 2010, roč. 14, č. 3, s. 15-19, ISSN 1335-2881.

KRIŠTÚFEK, M. Občianskoprávne prostriedky ochrany proti porušovaniu autorského práva. In: *Justičná revue*. 2000, roč. 52, č. 5, s. 521-531.

MIŠČÍKOVÁ, R. Internet a práva autorov – 1. časť. In.: *Duševné vlastníctvo*. 2005, roč. 9, č. 4, s. 9-13. ISSN 1335-2881.

MIŠČÍKOVÁ, R. Internet a práva autorov – 2. časť. In.: *Duševné vlastníctvo*. 2006, roč. 10, č. 1, s. 27-32. ISSN 1335-2881.

NILSSON, L.G.: Swedish police scupper Piratebay. Raid unleashes torrent of abuse. In: *The Register* [online], vydané 31. 05. 2006 [cit. 2011-03-07]. Dostupné z [www: <http://www.theregister.co.uk/2006/05/31/piratebay_raid/>](http://www.theregister.co.uk/2006/05/31/piratebay_raid/).

PLOGELL, M.- ULLBERG, E.: The Pirate Bay Appeal. In: *IRIS Merlin. The Audiovisual Law Information Wizard* [cit. 2011-03-07]. Dostupné na [www: <http://merlin.obs.coe.int/iris/2011/2/article37.en.html>](http://merlin.obs.coe.int/iris/2011/2/article37.en.html).

SAMČÍKOVÁ, Z. Porovnanie legislatív ochrany práv autorov vo svete. In: *Duševné vlastníctvo*. 2009, roč. 13, č. 2, s. 26-30, ISSN 1335-2881.

ŠVIDROŇ, J. *Základy práva duševného vlastnictva*. 1. vyd. Bratislava : Jaga, 2000. 252 s. ISBN 85506-93-9.

TOPKA, P. Napster, Kazaa, Grokster - významné spory ohledně peer-to-peer sítí v zahraničí. *IT právo* [online]. Praha : Společnost pro právo informačních technologií, vydáno 7. 11. 2006 [cit. 2011-03-05]. Dostupné z: <<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=1931571>>. ISSN 1801-4089.

11.3 OSTATNÉ ZDROJE

Alexa. *The Pirate Bay* [cit. 2011-03-07] Dostupné z [www:< http://www.alexacom/siteinfo/thepiratebay.org>](http://www.alexacom/siteinfo/thepiratebay.org).

aXXo. *Wikipedia* [online]. Last modified 26 February 2011 [cit. 2011-03-16]. Dostupné z [www: <http://en.wikipedia.org/wiki/AXXo>](http://en.wikipedia.org/wiki/AXXo).

ASSOCIATION OF RESEARCH LIBRARIES. *Copyright Timeline: A History of Copyright in the United States* [online]. Last modified 12 July 2007. Dostupné z [www:<http://www.arl.org/pp/ppcopyright/copyresources/copytimeline.shtml>](http://www.arl.org/pp/ppcopyright/copyresources/copytimeline.shtml) [cit. 2011-03-09].

BÁRTA, J. *Fenomén sdílení autorských děl na internetu* [online]. 2010 [cit. 2011-03-04]. 68 s. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedúci práce Radim Polčák. Dostupné z [www: <http://is.muni.cz/th/170192/pravf_m/DP_Barta_sdileni.pdf?lang=en>](http://is.muni.cz/th/170192/pravf_m/DP_Barta_sdileni.pdf?lang=en).

BTGuard [cit. 2011-03-20]. Dostupné na [www:<http://btguard.com>](http://btguard.com).

Capitol v. Thomas. *Wikipedia* [online]. Last modified 11 February 2011 [cit. 2011-03-08]. Dostupné z [www:<http://en.wikipedia.org/wiki/Capitol_v._Thomas>](http://en.wikipedia.org/wiki/Capitol_v._Thomas).

Intellectual Property and National Information Infrastructure. Dostupné z [www:<http://www.ladas.com/NII/NIITofC.html>](http://www.ladas.com/NII/NIITofC.html) [cit. 2011-03-05].

Empire (1964 film). *Wikipedia* [online]. Last modified 25 January 2011 [cit. 2011-03-20]. Dostupné z www: <http://en.wikipedia.org/wiki/Empire_%281964_film%29>.

First General Revision of U.S. Copyright Law. Dostupné z www: <http://www.ellenwhite.info/copyright_law_us_1831.htm> [cit. 2011-03-09].

List of countries' copyright length. *Wikipedia* [online]. Last modified 6 March 2011 [cit. 2011-03-12]. Dostupné z www: <http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_%27_copyright_length>.

Mininova Traffic Plummets After Going „Legal“ [TorrentFreak online]. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na www: <<http://torrentfreak.com/mininova-traffic-plummets-after-going-legal-091205/>>.

MPAA. About us [online]. [cit. 2011-03-17]. Dostupné z www: <<http://www.mpa.org/AboutUs.asp>>.

MYŠKA, M. *Právní a sociokultúrní aspekty technických prostředků ochrany autorských práv* [online]. 2009 [cit. 2011-03-20]. 88 s. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. Vedúci práce Radim Polčák. Dostupné z www: <http://is.muni.cz/th/102870/pravf_m/DP_Myska_DRM.pdf?lang=en>.

NILSSON, L.G.: Swedish police scupper Piratebay. Raid unleashes torrent of abuse. In: *The Register* [online], vydané 31. 05. 2006 [cit. 2011-03-07]. Dostupné z www: <http://www.theregister.co.uk/2006/05/31/piratebay_raid/>.

PLOGELL, M.- ULLBERG, E.: The Pirate Bay Appeal. In: *IRIS Merlin. The Audiovisual Law Information Wizard* [cit. 2011-03-07]. Dostupné na www: <<http://merlin.obs.coe.int/iris/2011/2/article37.en.html>>.

RIAA. Who We Are [online]. [cit. 2011-03-04]. Dostupné z www: <<http://www.riaa.com/aboutus.php>>.

The Pirate Bay trial. *Wikipedia* [online]. Last modified 25 February 2011 [cit. 2011-03-08]. Dostupné z www: <http://en.wikipedia.org/wiki/The_Pirate_Bay_trial>.

11.4 JUDIKATÚRA

Campbell v. Acuff-Rose Music, Inc., 510 U.S. 569 (1994). Dostupné z www: <<http://www.law.cornell.edu/supct/html/92-1292.ZS.html>> [cit. 2011-03-20].

Eric Eldred v. John Ashcroft, 537 U.S. 186 (2003). Dostupné z www: <<http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=US&vol=000&invol=01-618>> [cit. 2011-03-10].

Feist Publications, Inc. v. Rural Telephone Service Co., 499 U.S. 340 (1991). Dostupné z www: <http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/499_US_340.htm> [cit. 2011-03-20].

Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (voľne preložiteľné ako Zákon o copyrighte pri literárnych a umeleckých dielach). Neoficiálny anglický preklad je dostupný na www: <<http://www.regeringen.se/content/1/c6/13/02/85/96e05389.pdf>> [cit. 2011-03-07].

Metro-Goldwyn-Mayer, Inc. v. Grokster Ltd., 545 U. S. (2005) Dostupné z www: <<http://www.law.cornell.edu/supct/html/04-480.ZS.html>> [cit. 2011-03-05].

Recording Indus. Ass'n of Am. v. Diamond Multimedia Sys., Inc., 180 F.3d 1072, 1079 (9th Cir. 1999). Dostupné z www: <http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/180_F3d_1072.htm> [cit. 2011-03-04].

Religious Technology Center v. Netcom On-Line Communication Services, Inc., 907 F. Supp. 1361 (N.D. Cal. 1995). Dostupné z www: <http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/907_FSupp_1361.htm> [cit. 2011-03-04].

Rozhodnutie 250077/ HA ZA 08-1124 Stichting Bescherming Rechten Entertainment Industrie Nederland, BREIN v. MININOVA BV. [cit. 2011-03-15]. Dostupné na [www:<http://jure.nl/bj6008_voorbeeld.pdf>](http://jure.nl/bj6008_voorbeeld.pdf).

Rozhodnutie United States District Court for the Northern District of California z roku 1994. Sega Enters. Ltd. v. MAPHIA, 857 F. Supp. 679, 687 (N.D. Cal. 1994). Dostupné z [www:<http://www.nyls.edu/user_files/1/3/4/30/84/85/114/135/sega.pdf>](http://www.nyls.edu/user_files/1/3/4/30/84/85/114/135/sega.pdf) [cit. 2011-03-04].

Rozhodnutie United States Court of Appeals for the Ninth Circuit zo dňa 12. 2. 2001, sp. zn. 00-16401 a 00-16403. *A&M Records, Inc. v. Napster, Inc.*, 239 F.3d 1004. Dostupné z [www: <http://w2.eff.org/IP/P2P/Napster/010212-opinion.pdf>](http://w2.eff.org/IP/P2P/Napster/010212-opinion.pdf) [cit 2011-03-04].

Rozhodnutie United States Court of Appeals for the Ninth Circuit zo dňa 25. 3. 2002, sp. zn. 01-15998, 01-16003, 01-16011, 01-16308. Dostupné z [www: <http://news.findlaw.com/hdocs/docs/napster/napster032502opn.pdf>](http://news.findlaw.com/hdocs/docs/napster/napster032502opn.pdf) [cit 2011-03-04].

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-306/05 [cit. 2011-03-11]. Dostupné na [www: <http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-02/cp060095cs.pdf>](http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-02/cp060095cs.pdf).

Sony Corp. v. Universal City Studios, Inc., 464 U.S. 417, 449-50 (1984). Dostupné z [www:<http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/464_US_417.htm>](http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/464_US_417.htm) [cit. 2011-03-04].

Stockholm District Court, Division 5, Unit 52, Verdict B 13301-66, 17 April 2009. Neoficiálny anglický preklad rozhodnutia je dostupný na [www: <http://www.ifpi.org/content/library/Pirate-Bay-verdict-English-translation.pdf>](http://www.ifpi.org/content/library/Pirate-Bay-verdict-English-translation.pdf) [cit. 2011-03-07].

Svea Hovrätts dom den 26 november 2010 i mål nr B 4041-09 (Judgment of the Svea Court of Appeals of 26 November 2010 in case No. B 4041-09).

11.5 ZÁKONY

Act H.R. 1201, Digital Media Consumers' Rights Act of 2005. Dostupné z [www: <http://www.publicknowledge.org/pdf/hr1201.pdf>](http://www.publicknowledge.org/pdf/hr1201.pdf) [cit. 2011-03-05].

Copyright Act of 1790. Dostupné z [www: <http://www.copyright.gov/history/1790act.pdf>](http://www.copyright.gov/history/1790act.pdf) [cit. 2011-03-09].

Copyright Act of 1976, Title 17 of US Code. Dostupné z [www: <http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf>](http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf) [cit. 2011-03-04].

The Copyright Term Extension Act, Pub. L. No. 105-298, 112 Stat. 2827 (1998)
Dostupné z [www: <http://www.copyright.gov/legislation/s505.pdf>](http://www.copyright.gov/legislation/s505.pdf) [cit. 2011-03-05].

Digital Millennium Copyright Act of 1998, Title 17 of US Code. Dostupné z [www: <http://en.wikisource.org/wiki/Digital_Millennium_Copyright_Act>](http://en.wikisource.org/wiki/Digital_Millennium_Copyright_Act) [cit. 2011-03-04].

Family Entertainment and Copyright Act of 2005. Dostupné z [www: <http://www.copyright.gov/legislation/pl109-9.html>](http://www.copyright.gov/legislation/pl109-9.html) [cit. 2011-03-06].

Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Zákon č. 618/2003 Z.z. zo 4. decembra 2003 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení zákona č. 84/2007 Z.z., zákona č. 220/2007 Z.z. a zákona č. 453/2008 Z.z.

Zákon č. 1/1996 Z.z. o audiovizii.

Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 81/2005 Sb., zákonem č. 61/2006 Sb. a zákonem č. 216/2006 Sb. ve znění

pozdějších zmien provedených zákonem č. 186/2006 Sb., zákonem č. 168/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb. a zákona č. 424/2010 Sb.

11.6 SMERNICE

Smernica Rady 93/83/EHS z 27. septembra 1993 o koordinácii určitých pravidiel týkajúcich sa autorského práva a príbuzných práv pri satelitnom vysielaní a káblovej retransmisii.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/84/ES z 20. novembra 1998 o právnej ochrane služieb s podmieneným prístupom a služieb tvorených podmieneným prístupom.

Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode.

Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2002/21/ES z 7. marca 2002 o spoločnom predpisovom rámci pre siete a služby elektronických komunikácií; Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva; Smernica 2006/116/ES Európskeho parlamentu a Rady o dobe ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv.